

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК
СЕКЦІЯ КОМП'ЮТЕРИЗОВАНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Зав. кафедри КН
_____ А. С. Довбиш
_____ 2021р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА
на тему:

«Автоматизація процесу керування розподільчими мережами напругою 10 кВ»

Дипломний проект

Виконав:
студент групи СУдн-74п

Д. В. Вернигора

Керівник проекту:
асистент

О. С. Іващенко

№ строчки	Формат	Позначення	Найменування	Кількість листів	№ екз.	Примітка
1			<u>Документація загальна</u>			
2			Знову розроблена			
3						
4	A4		Реферат	2		
5	A4		Технічне завдання	2		
6	A4	СУдн-74П.151.02.П3	Пояснювальна записка	63		
7						
8			Примінена			
9						
10	A4		Завдання	2		
11						
12			<u>Документація</u> <u>конструкторська</u>			
13			Знову розроблена			
14						
15	A1	СУдн-74П.151.02.А1	Архітектура ЕРАС 3000	1		
16	A1	СУдн-74П.151.02.А2	Алгоритм захисту пристроєм ЕРАС 3000	1		
17	A1	СУдн-74П.151.02.А3	Структура пристрою ЕРАС 3000	1		
18						
19						
20						
21						
22						
23			<u>Документація по плакатам</u>			
24			Знову розроблена			
25						

Зм.	Лист	№ документа	Підпис	Дата	СУдн-74П. 151.02.ДП		
Розробив	Вернигора Д						
Керівник	Іващенко О. С.				Автоматизація процесу керування роздільчими мережами напругою 10 кВ.	Літ.	Лист
Рецензент						2	1
Н.контроль					<i>Відомість проєкту</i>		
					Гр.СУдн-74П		

РЕФЕРАТ

Вернигора Денис Володимирович. Автоматизація процесу керування розподільчими мережами напругою 10 кВ. Суми, 2021.

Кваліфікаційна робота містить 63 листа пояснівальної записки, що включають 12 малюнків і 5 таблиць; графічну конструкторську документацію, що включає 3 креслення та презентацію.

Ключові слова: мікропроцесорна система захисту, мікропроцесор, аналогово-цифровий перетворювач, мережа.

Робота присвячена розробці системи керування розподільчими мережами вище 1000 В з використанням мікропроцесорного пристрою типу ЕРАС 3000. Розроблено технічне завдання. Проведено вибір автоматизованої системи релейного захисту розподільчих і магістральних мереж напругою вище 1000 В. Рассмотрено принцип дії ЕРАС 3000, апаратні модулі, програмне забезпечення пристрою. У результаті, представлений комплект конструкторської документації, що задовольняє всім поставленим завданням.

THE ABSTRACT

Vernigora Denis Vladimirovich. The automation of the 10 kV distribution networks control process. Sumy, 2021.

The qualification work contains 63 sheets of explanatory note, including 12 figures and 5 tables; graphic design documentation, which includes 3 drawings and a presentation.

Keywords: microprocessor protection system, microprocessor, analog-to-digital converter, network.

The work is devoted to the development of a control system for distribution networks above 1000 V using a microprocessor device type ERAS 3000. The technical task is developed. The choice of the automated system of relay protection of distribution and main networks with a voltage above 1000 V is carried out. The principle of action of ERAS 3000, hardware modules, the device software is considered. As a result, a set of design documentation is presented, which satisfies all the tasks.

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра: "Комп'ютерних наук "

Секції: Секція комп'ютеризованих систем управління

Спеціальність: 151-«Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри К Н

А. С. Довбиш

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу бакалавра (дипломний проект) студенту
Вернигорі Денису Володимировичу

1. Тема проекту:

Автоматизація процесу керування розподільчими мережами напругою 10 кВ

затверджена наказом по університету від "27" квітня 2021 р. № 0211-VI

2. Термін здачі студентом закінченого проекту 10.06.2021 р.

3. Початкові дані до проекту: Завдання кафедри, технічне завдання на
проектування, матеріали переддипломної практики.

4. Зміст пояснівальної записки

1. Захист розподільчих мереж напругою вище 1000 В;
2. Принцип дії ЕРАС 3000;
3. Опис апаратного забезпечення;
4. Опис програмного забезпечення;
5. Охорона праці;
6. Економічна частина.

5.Перелік графічного матеріалу

1. Архітектура EPAC 3000

2. Алгоритм захисту пристроя EPAC 3000

3. Структура пристрою EPAC 3000

6.Дата видачі завдання

12.05.21 р.

Керівник

О. С. Іващенко

Прийняв до виконання

Д. В. Вернигора

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Найменування етапів дипломного проекту	Терміни виконання етапів проекту	Прімеч.
1	<i>Розробка технічного завдання</i>	<i>19.05.21–20.05.21</i>	
2	<i>Захист розподільчих мереж напругою вище 1000 В</i>	<i>20.05.21–21.05.21</i>	
3	<i>Принцип дії EPAC 3000</i>	<i>21.05.21–23.05.21</i>	
4	<i>Опис апаратного забезпечення</i>	<i>23.05.21–24.05.21</i>	
5	<i>Опис програмного забезпечення</i>	<i>24.05.21–27.05.21</i>	
6	<i>Розробка графічної конструкторської документації проекту</i>	<i>27.05.21–31.05.21</i>	
7	<i>Оформлення економічної частини і охорони праці</i>	<i>31.05.21–04.06.21</i>	
8	<i>Оформлення ПЗ, графічній конструкторській документації</i>	<i>04.06.21–07.06.21</i>	
9	<i>Здача дипломного проекту керівникові</i>	<i>07.06.21–09.06.21</i>	
10	<i>Здача дипломного проекту на рецензію</i>	<i>09.06.21–10.06.21</i>	

Студент

Д. В. Вернигора

Керівник

О. С. Іващенко

ТЕХНІЧНЕ ЗАВДАННЯ

на проектування

автоматизації процесу керування розподільчими мережами напругою 10 кВ

Розробник:

студент групи
СУдн-74п

Д. В. Вернигора

Погоджено:

керівник проекту:
асистент

О. С. Іващенко

Суми – 2021

ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС

Автоматизація процесу керування розподільчими мережами напругою 10 кВ.

ЕРАС 3000 є цифровим релейним захистом. Вона забезпечує селективний і швидкодіючий захист розподільних і магістральних мереж. Вона реагує на будь-який вид електричного пошкодження на повітряних і кабельних лініях у вищезгаданих мережах. Модульний пристрій захисту дозволяє задовольнити всім характеристикам мереж.

ЕРАС 3000 містить два стандартні способи здійснення релейного захисту:

- направленого захисту, призначеного в основному для коротких ліній, з чотирма зонами в прямому напрямі і однією зоною у зворотному напрямі.
- захисту шин, що забезпечують селективне відключення шин у разі пошкодження на них.

ДЖЕРЕЛА РОЗРОБКИ

1. Мікропроцесорні пристрої релейного захисту, автоматики і дистанційного керування. Принципи побудови. : К, 2017. Гама.-40с.
2. Рекомендації по вибору зашит електротехнічного устаткування з використанням мікропроцесорних пристрійв концерну ALSTOM/ 2018. - 142с
3. Андреєв В.А. Релейний захист, автоматика і телемеханіка в системах електропостачання. – М.: Вища школа, 2015.
4. Шабад м.А. Розрахунки релейного захисту і автоматики розподільних мереж. 2-е видавництво, перераб. і доп. Л., «Енергія», 2017. 288 с. з илл.
5. Правила пристрою електроустановок. 6-е видавництво –Энергоиздат.2007.-645с.
6. Правила технічної експлуатації і правила безпеки при експлуатації електроустановок. 4-і изд.- М.: Енергоатоміздат,2017.-424с.
7. Економіка підприємства: Навчальний посібник / Під общ. ред. д. э. н., проф. Л. Р. Мірошника. – Суми: ІТД «Університетська книга», 2002. – 632 с.
8. Каганов І. Л. Курсовоє і дипломне проектування. – 2-е видавництво, переб. і доп. – М.: Колос, 2010.
9. Долин П. А. Основи техніка безпеки в електроустановках. – М.: Енергоатоміздат, 2016.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК

СЕКЦІЯ КОМП'ЮТЕРИЗОВАНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ

Пояснювальна записка

до кваліфікаційної роботи бакалавра (дипломного проекту)

на тему:

“ Автоматизація процесу керування розподільчими мережами напругою 10 кВ ”

Виконав:

студент групи СУдн-74п

Д. В. Вернигора

Керівник:

асистент

О. С. Іващенко

СУМИ 2021

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ	3
ВСТУП	4
1. ЗАХИСТ РОЗПОДІЛЬЧИХ МЕРЕЖ НАПРУГОЮ ВИЩЕ 1000 В	6
1.1 ЗАХИСНІ ФУНКЦІЇ РЕЛЕ ЕРАС 3000	6
1.1.1 ЗАХИСТ МЕРЕЖІ	6
1.1.2 УПРАВЛІННЯ ГРУПАМИ ПАРАМЕТРІВ	8
1.1.3 АНАЛІЗ ПОШКОДЖЕННЯ	8
1.2. ІНТЕРФЕЙСИ КОРИСТУВАЧА	9
1.2.1 СВІТЛОВІ ІНДИКАТОРИ НА ПЕРЕДНІЙ ПАНЕЛІ	9
1.2.2 ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕРАС РС	9
1.2.3 ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ДОСТУПУ ДО ЗАХИСТУ І ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНСТРУМЕНТАРІЮ	10
1.2.4 ДИСПЛЕЙ НА ПЕРЕДНІЙ ПАНЕЛІ	11
1.2.5 ЗВ'ЯЗОК ІЗ ЗОВНІШНІМИ СИСТЕМАМИ	12
1.3 ЗОВНІШНІЙ ВІГЛЯД	13
1.3.1 ЛИЦЬОВА ПАНЕЛЬ	13
1.3.2 ЗАДНЯ ПАНЕЛЬ	15
1.4 ВНУТРІШНЯ КОНФІГУРАЦІЯ	16
2. ПРИНЦІП ДІЇ ЕРАС 3000	20
2.1 ОТРИМАННЯ І ПОПЕРЕДНЯ ОБРОБКА ЕЛЕКТРИЧНИХ ВЕЛИЧИН	20
2.1.1 ЗБІР ДАНИХ	21
2.2 СТАНДАРТНИЙ ДИСТАНЦІЙНИЙ ЗАХИСТ	21
2.2.1 ВИЯВЛЕННЯ ПОШКОДЖЕННЯ, ВИБІР ФАЗИ І ВИЗНАЧЕННЯ НАПРЯМУ	22
2.3 АЛГОРИТМ	36
2.4. ФУНКЦІЯ АВТОМАТИЧНОГО ПОВТОРНОГО ВКЛЮЧЕННЯ (АПВ) І ФУНКЦІЯ ПЕРЕВІРКИ СИНХРОНІЗМУ	38
3. ОПИС АПАРАТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	42
3.1. ПОТІК ДАНИХ	42
3.2. ФУНКЦІЇ ПЛАТ	44
4. ОПИС ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	51
5. ОХОРОНА ПРАЦІ	55
5.1. АНАЛІЗ ПОТЕНЦІЙНО НЕБЕЗПЕЧНИХ ФАКТРОВ ПРИ РОЗРОБЦІ І ЕКСПЛУАТАЦІЇ СИСТЕМИ	55
6. ЕКОНОМІЧНА ЧАСТИНА	59
6.1. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЦТВА	59
ВИСНОВКИ	61
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	62

Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата	СУдн-74П.151.02.П3		
Розробив	Вернигора Д				Автоматизація процесу керування роздільчими мережами напругою 10 кВ.	Літ.	Лист
Керівник	Іващенко О. С.					2	Листів
Реценз.							
Н. Контр.							
Затвердив					Пояснювальна записка		Гр. СУдн-74П

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

- АПВ Автоматичне повторне включення
АЦП Аналого-цифровий перетворювач
БО Блок відключення
ДВ Дискретний вхід
ДВВ Дискретні входи-виходи
КЗ Коротке замикання
ОЗУ Оперативний пристрій, що запам'ятує
ПЗП Постійне устроїство, що запам'ятує
ТН Трансформатор напруги
ТТ Трансформатор струму
УВВ Пристрій введення-виводу
ЦПУ Центральний процесорний пристрій

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

СУдн-74П.151.02.ПЗ

Лист

3

ВСТУП

Забезпечення якості електроенергії, що подається сільським споживачам, надійності і економічності енергопостачання – основні завдання енергопостачання на сучасному етапі.

Споживачі пред'являють високі вимоги до електричної енергії. Такі якісні показники електричної енергії, як частота і напруга повинна підтримуватися на суворо заданому рівні. Всі споживачі зацікавлені в безперебійності електропостачання. Деякі з них висувають дуже високі вимоги відносно надійності електророживлення. Але на електричних станціях і лініях передачі можливі різні пошкодження, які впливають на роботу станцій, якість електричної енергії і на надійність електропостачання. Необхідно прагнути локалізації аварійних ділянок, відключення пошкодженого устаткування і якнайшвидшого відновлення нормальної роботи. Першопричини виникнення аварій бувають вельми різноманітними, але в більшості вони є результатом своєчасно не знайдених і не усунених дефектів устаткування, незадовільного проектування, монтажу і експлуатації. Планове господарство нашої країни, в якому величезне значення має енергетика, вимагає безперебійного електропостачання споживачів. Тому слід прагнути працювати безаварійно.

Унаслідок короткого замикання порушується нормальна робота системи електропостачання з можливим виходом синхронних генераторів, компенсаторів і електродвигунів з синхронізму і порушенням роботи споживачів. Небезпека представляє також термічну і динамічну дію струму короткого замикання як безпосередньо в місці

Потужність споживачів в народному господарстві постійно зростає . В зв'язку з цим в електроенергетиці необхідно створювати нормативні резерви для необхідного електропостачання господарства. З цією метою, а також для підвищення економічної ефективності електропостачання передбачено використання встановленого обладнання, модернізувати застаріле і

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

СУдн-74П.151.02.ПЗ

Лист

забезпечувати заміну вузлів, які відпрацювали свій ресурс, а також вивести з роботи морально і фізично зношене обладнання.

Електропостачання сільського господарства порівняно з електропостачанням промисловості і міст має свої особливості. Головна з них – необхідність підводити електроенергію до великого числа порівняно малопотужних споживачів. В результаті цього протяжність мереж на одиницю потужності набагато більше, ніж в інших галузях народного господарства. Рациональне вирішення проблем електропостачання сільського господарства залежить від економічної ефективності застосування електроенергії. Тому основним завданням електропостачання сільського господарства є доведення вартості електроенергії до мінімальної. Цього необхідно добиватися при дотриманні всіх вимог, правил і норм якості електроенергії.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата
------	------	----------	-------	------

СУдн-74П.151.02.ПЗ

Лист

1. ЗАХИСТ РОЗПОДІЛЬЧИХ МЕРЕЖ НАПРУГОЮ ВИШЕ 1000 В

1.1 ЗАХИСНІ ФУНКЦІЇ РЕЛЕ ЕРАС 3000

ЕРАС 3000 може бути застосований в мережах з ізольованою або заземленою через котушку Петерсена нейтраллю.

Захист ЕРАС 3000 призначений в основному для захисту розподільчих мереж по наступних причинах:

- захист включає функцію телезахисту для ліній з відгалуженнями;
- захист відбудований від впливу високочастотних складових, що з'являються в таких мережах;

ЕРАС 3000 може бути також інтегрована в захист магістральних мереж по наступних причинах:

- даний захист швидкодіючий, що є обов'язковою вимогою для магістральних мереж;
- даний захист може відключати тільки пошкоджену фазу у разі однофазного пошкодження

ЕРАС 3000 також може бути використаний в розподільчих мережах, для яких потрібний дистанційний захист.

1.1.1 ЗАХИСТ МЕРЕЖІ

Основна функція ЕРАС 3000 - дистанційний захист направленої або ненапрямленої дії. До основних модулів захисту можуть бути додані наступні додаткові модулі для розширення функціональних можливостей пристрою:

- модуль фіксації гойдань в системі, якою блокує захист при виникненні гойдань або при втраті синхронізму;
- модуль, що реагує на однофазне замикання на землю, який використовується у разі, коли нейтраль ізольована або заземлена через реактор або котушку "Петерсена";

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

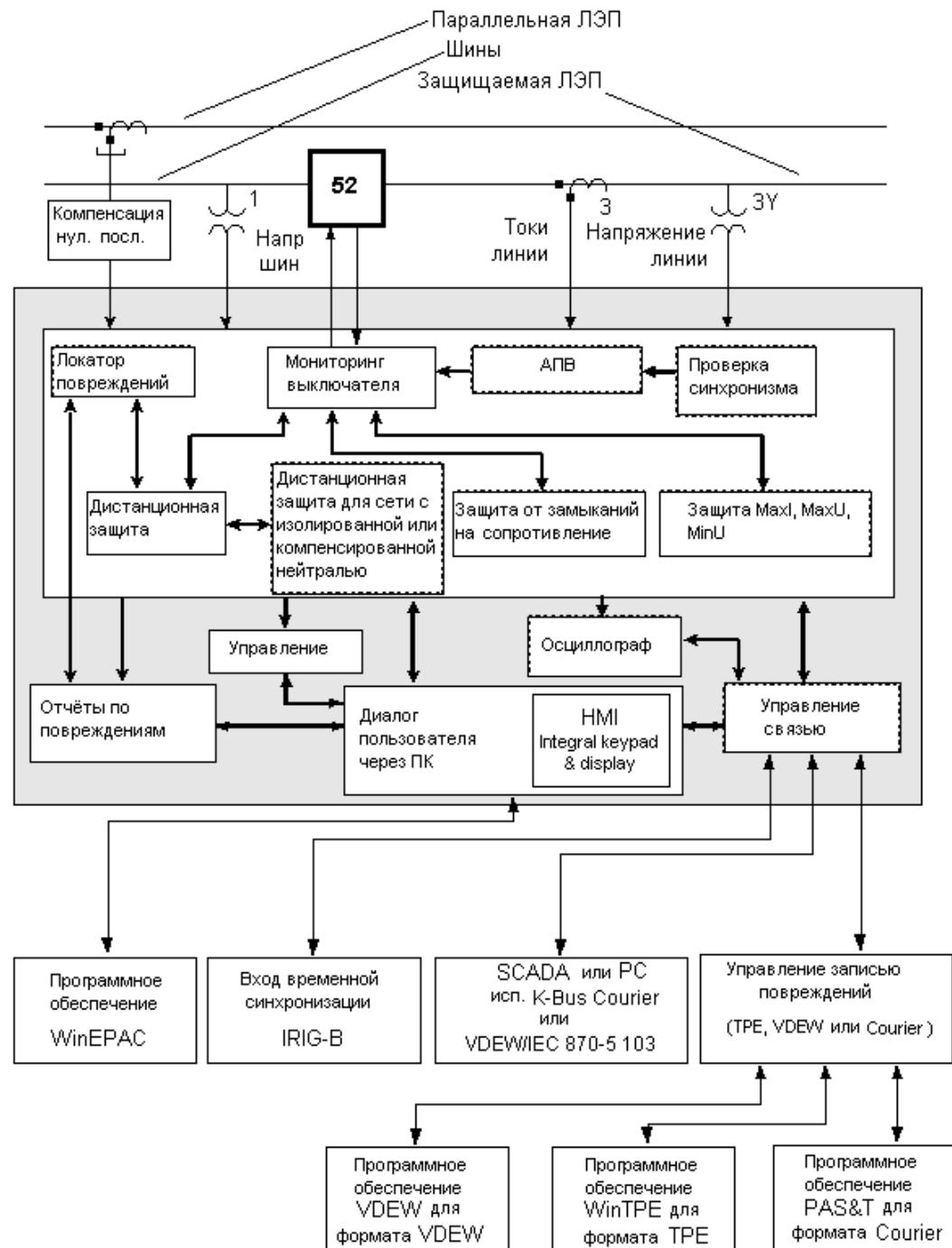

Рис. 1: Функції ЕРАС 3000

- модуль, що реагує на однофазне замикання на землю через великий перехідний опір;
- модуль, що реагує на перевантаження, пониження і підвищення напруги;
- модуль автоматичного повторного включення вимикача; цей модуль може бути доповнений модулем перевірки синхронізму для повторного включення з витримкою часу;

Изм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата	Лист
					СУдн-74П.151.02.П3

- модуль, контролюючий стан запобіжників в цілях лінійного і шинного трансформаторів напруги.

1.1.2 УПРАВЛІННЯ ГРУПАМИ ПАРАМЕТРІВ

ЕРАС 3000 містить в своїй пам'яті спеціальну конфігурацію для параметризування її різних функцій. Для підвищення гнучкості в роботі можна (по вибору) встановити додатковий модуль, який дозволяє інтегрувати декілька груп параметрів.

Цей модуль дозволяє зберігати в пам'яті до чотирьох груп параметрів. При цьому в даний момент часу може бути задіяна тільки одна з цих груп. Якакорінне будь інша група параметрів може бути задіяна:

- або від одного з інтерфейсів користувача.
- або від двох входів по проводах.
- або від центральної ЕОМ, що управляє, через протокол зв'язку VDEW або COURIER.

1.1.3 АНАЛІЗ ПОШКОДЖЕННЯ

ЕРАС 3000 в стандартного виконання забезпечує можливість отримання наступної інформації для виконання аналізу пошкодження:

- величини струмів, напруги і частоти при пошкодженні по вимірах ЕРАС 3000 ;
- відстань до місця пошкодження, яке визначається за допомогою спеціального алгоритму;
- пошкоджені фази, фази, що відключалися, і зона, в якій знаходитьться пошкодження.

Вказана вище основна інформація може бути доповнена даними від двох наступних модулів:

- модуля запису процесу при пошкодженні; модуль використовується для запису змін наступних величин.
- 8 аналогових величин, вимірюваних безперервно ЕРАС 3000 .

Изм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

- логічних величин (наприклад, виду відключення, викликаного пошкодженням).
- модуля точного визначення відстані до місця пошкодження.

Принтер може бути підключений до ЕРАС 3000 для автоматичного виводу на друк всіх даних про пошкодження.

1.2. ІНТЕРФЕЙСИ КОРИСТУВАЧА

1.2.1 СВІТЛОВІ ІНДИКАТОРИ НА ПЕРЕДНІЙ ПАНЕЛІ

На передній панелі ЕРАС 3000 розміщено дві групи світлових індикаторів, які забезпечують інформацію:

- про виконання функцій захисту і автоматичного управління;
- про відключення зв'язаного вимикача (вимикачів);
- про роботу ЕРАС 3000 .

Кількість світлових індикаторів (8 або 16), вказуючих стан захисту, залежить від виконання плат введення/виводу ЕРАС 3000 .

1.2.2 ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕРАС РС

ЕРАС 3000 в стандартній конфігурації має програмне забезпечення WINEPAC, яке є інтерфейсом людина-машина на персональній ЕОМ. Він використовується для наступних функцій:

- для формування умов роботи різних модулів, які можуть бути інтегровані в ЕРАС 3000 ;
- для узгодження входів/виходів різних модулів з входами/виходами плат;
- для спрощення роботи при ремонті за допомогою діалогу сервісного обслуговування як керівництво для безпосереднього виключення несправностей;
- для звернення до інформації про характеристику пошкоджень, записану в ЕРАС 3000 ;

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата	Лист	9
					СУдн-74П.151.02.ПЗ	

- для формування деяких функцій WINEPAC (робоча мова, модуль визначення відстані до місця пошкодження, порт зв'язку і ін.);
- для звернення до деякої інформації, що відноситься до ЕРАС;
- для контролю і звернення до інформації про перебування дискретних і аналогових сигналів на терміналах ЕРАС.

1.2.3 ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ДОСТУПУ ДО ЗАХИСТУ І ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНСТРУМЕНТАРІЮ

Дане програмне забезпечення додається до версії COURIER, працює в системі DOC і працює за допомогою МІКРО-ЕВМ і спілкується з ЕРАС через конвертор протоколу Kitz. Не вимагає спеціальної конфігурації МІКРО-ЕВМ; використовується

- для формування умов роботи різних модулів, які можуть бути інтегровані в ЕРАС;
- для узгодження входів/виходів різних модулів з входами/виходами плат;
- для звернення до характеристик пошкодження, записаних в ЕРАС;
- для звернення або зміни певній інформації, що відноситься до ЕРАС (встановлені функції технічних засобів і програмного забезпечення);
- для перенесення запису подій у формат COMTRADE (якщо версія доступна);
- для контролю і звернення до стану цифрових і аналогових величин на терміналах ЕРАС;
- для запису на екран, у файл або в принтер змін на вході/виході і команд, виконаних від ЕРАС.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

1.2.4 ДИСПЛЕЙ НА ПЕРЕДНІЙ ПАНЕЛІ

Деяких виконань мають дисплей на передній панелі EPAC 3000 . Він забезпечує ті ж самі функції, що і при використанні системи програмного забезпечення WINEPAC. Модуль містить дворядковий дисплей і шість функціональних клавіш. Є неавтономна консультативна інформація для забезпечення використання модуля.

Це програмне забезпечення, для пристрою EPAC, є опцією і працює з Win3.11 і Win95. Це - набір програм додаткового програмного забезпечення, що полегшують витягання цифрових осциллографів і розрахунків з пристрою EPAC.

У набір включені наступні програми:

- V.24 дозволяє витягувати з EPAC цифрові осциллографи. Вона використовується “по місцю”, сполучаючи ПК з переднім портом 2. WinV24 не перетворює в Comtrade, і в WINMODEM. WinV24 можемо тільки переписувати на жорсткий диск ПК файли у форматі TPE. Вони можуть бути відкриті, проаналізовані і надруковані за допомогою WINANALYSE.
- WINMODEM, дозволяє вивантаження цифрових осцилограм в EPAC. Використовується з модемом, підключеним до порту RS 232, розташованому на задній стінці EPAC. WINMODEM переписує и-или друкує файли у форматі TPE на жорсткий диск персонального комп'ютера (або мережевий каталог, диск, iomega zip і т.д) і принтер.
- WINANALYSE, є COMTRADE переглядачем і програмою аналізу. Має можливість малювати різні форми хвилі, тимчасові мітки, створювати набір послідовностей і векторні діаграми, виконувати аналіз гармонік. WINANALYSE відкриває файли TPE і файли COMTRADE. Це дозволяє перетворювати TPE файли в COMTRADE файли.

Примітка: що містяться в наборі програм WINTPE, є інші програми, які не використовуються EPAC.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

Фактично, з 2 інших додатків WINTEPE, 1 - опція, яка може використовуватися з ЕРАС: WINSGBD - база даних, що працює з MS Access, яка выполнює сортування і управління осцилограмами, збереженими на жорсткому диску персонального комп'ютера (або мережевому каталозі, диску iomega zip і т.д.).

1.2.5 ЗВ'ЯЗОК ІЗ ЗОВНІШНІМИ СИСТЕМАМИ

Зв'язок із зовнішніми системами здійснюється за допомогою плати АС. Плата АС може бути використана для управління декількома зв'язками і протоколами через дочірні плати (по вибору):

- К-BUS: дозволяє здійснити управління з використанням COURIER від ведучого центру, що управляє;
- VDEW: використовується для зв'язку через власний протокол, Cei 870-5, між периферійним пристроєм і провідною ЕОМ, що управляє;
- Петля струму: використовувати дані, записані в реєстраторові типу ТРЕ 2000;
- Модем: перенавантажувати події записаного пошкодження;
- IRIG-B: використовується для синхронізації за часом.

Примітка: Плати K-BUS і VDEW взаємно виключають один одного, також як плати петлі струму і модему.

Тільки COURIER і ТРЕ-ФОРМАТИ дозволяють використовувати записані дані через передню панель ЕРАС за допомогою систем WINTEPE.

Якщо ці плати інтегровані в Ерас3400, то можуть бути налагоджені зв'язки з системами:

- цифрового управління;
- зовнішній синхронізації за часом;
- прямого локального або дистанційного управління записаними даними про пошкодження.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

1.3 ЗОВНІШНІЙ ВИГЛЯД

Пристрій ЕРАС 3000 може бути встановлене на панель або в осередку. Габаритні розміри залежать від версії ЕРАС.

Габаритні розміри ЕРАС 31XX предназначеної для установки на панелі:

- Ширіна 412,50 мм
- Висота 177 мм
- Глибина 304 мм

Габаритні розміри ЕРАС 31XX предназначеної для установки в осередку:

- Ширіна 482,50 мм
- Висота 177 мм
- Глибина 304 мм

Вага апарату приблизно 14 кг нетто {без тари}.

1.3.1 ЛИЦЬОВА ПАНЕЛЬ

Дана панель складається з кришки-плати, обробленою сериграфічески {станковим способом трафаретного друку оригінальним кольором крізь шовк}. Ця кришка закріплюється на лівій і правій частинах стійкі двома гнучкими затисками.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

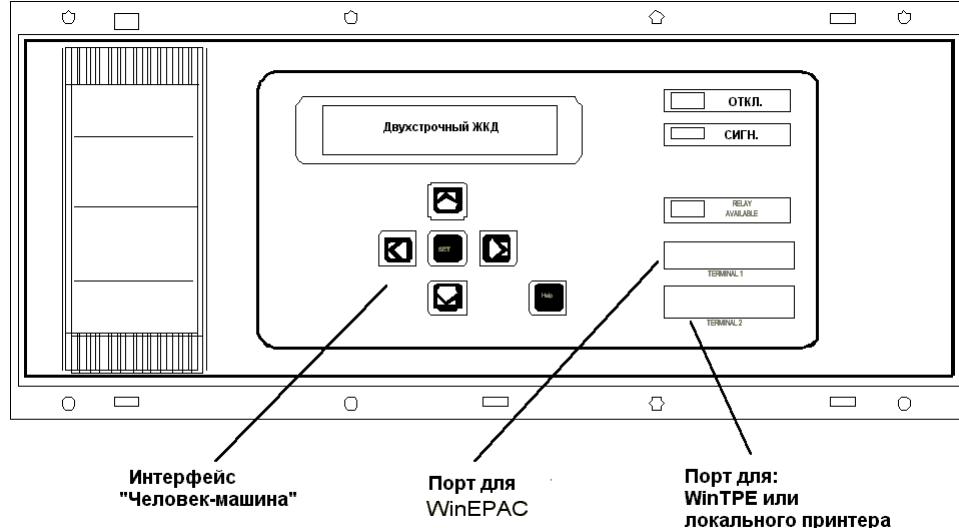

Рис. 2 - Передня панель EPAC 3000

Элемент передній панелі

Функції

Блок светоизлучаючих діодів
для сервісного обслуговування

Указувати стани апарату.

Під час нормальної роботи зелений
світлодіод "В роботі" повинен мигати,
а інші світлодіоди не повинні
випромінювати

ВКАЗІВНИЙ (операційний) блок
світлодіодів

Указує статус дистанційного захисту
і додаткових функцій

Дисплей

Дозволяє доступ до функцій
операторського діалогу EPAC.
Дисплейний блок замовляється по
вибору.

RS232 з'єднувач в блоці для сервісного обслуговування

дозволяє приєднання мікрокомп'ютера до ЕРАС, щоб отримати доступ до функцій операторського діалогу
ЕРАС

RS232 з'єднувач зовнішній по відношенню до блоку для сервісного обслуговування

Використовується для:

- записи інформації про пошкодження за допомогою системи Win TPE;
- автоматичному друку матеріалів що описують пошкодження.

1.3.2 ЗАДНЯ ПАНЕЛЬ

Дана панель включає:

- точку приєднання заземлення;
- затиск X6 для підключення живлення;
- два затиски, X1 і X2, для підключення:
 - ◆ вихідних ланцюгів відключення;
 - ◆ контактів сигналізації;
 - ◆ вхідних ланцюгів цифрових сигналів;
- блок терміналів X5 для підключення вхідних ланцюгів аналогових сигналів;
- два затиски, X3 і X4, для підключення додаткових входів/виходів по вибору (включаючи ланцюги відключення).

Три порти розміщено на задній стінці пристрою ЕРАС, для використання з пристроями зв'язку (VDEW, петлі струму, синхронізації за часом і ін.). Затиск для підключення заземлення. Має бути приєднаний до заземляючої шини.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

СУдн-74П.151.02.ПЗ

Лист

15

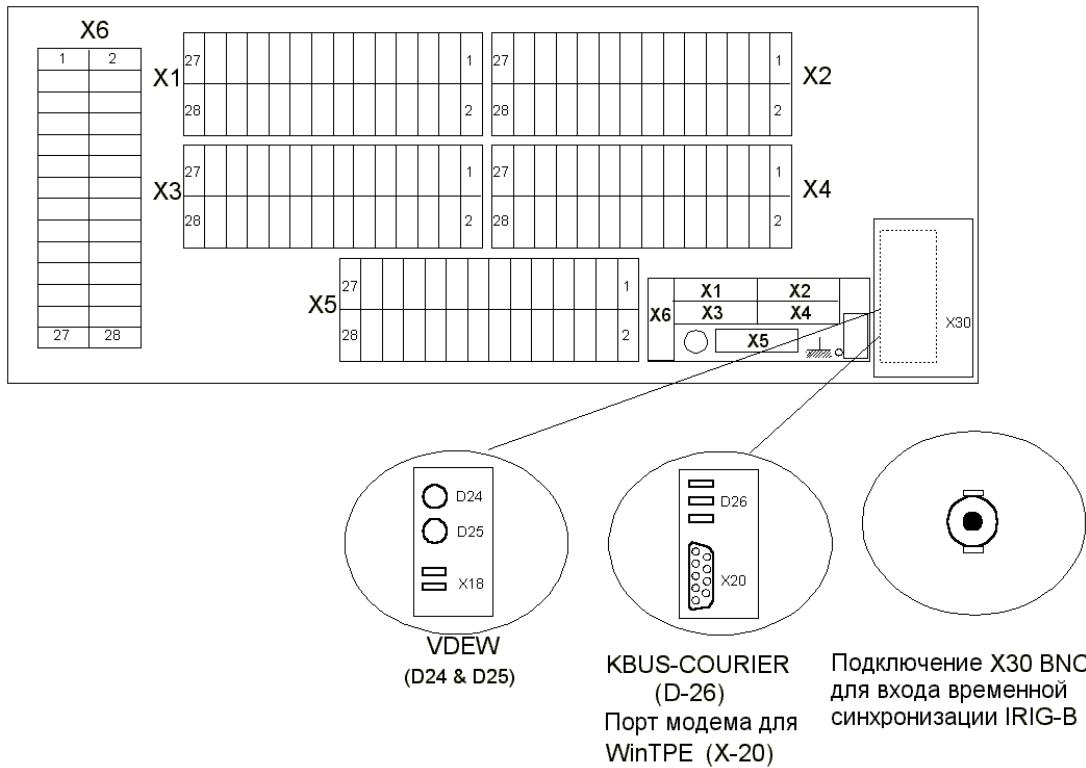

Рис. 3 - Задня панель ЕРАС 3000 .

Якщо дочірні плати від плати АС типу VDEW і плати струму, то з'єднувачі мають наступні функції:

- приймач D24 VDEW;
- передавач D25 VDEW;
- петля струму X18.

Якщо дочірні плати від плати АС типу KBUS і Модем, то з'єднувачі мають наступні функції:

- зв'язок X20 модем;
- зв'язок D26 KBUS.

1.4 ВНУТРІШНЯ КОНФІГУРАЦІЯ

ЕРАС 3000 базується на модульній архітектурі. Наступні елементи входять в цю архітектуру:

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата	Піст
					16

- базові плати, що забезпечують стандартні функції і багато функцій, які не вимагають додаткових плат;
- додаткові плати, якщо потрібні, забезпечують функції, які не можуть здійснюватися стандартною архітектурою.

Таблиця 1

Стандартна плата	Функції
QTF	Містить аналогові вхідні трансформатори
TMS	Аналого-цифрове перетворення входів. Ця плата також містить процесор, який забезпечує основні функції ЕРАС і інші функції, які не вимагають додаткових плат
IO-1	<p>Задіює наступне:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3 що відключають контакти; • 1 замикаючий контакт; • 16 сигнальних контактів; • 8 логічних входів; • 1 контакт реле контролю справності. •
IO-3	<p>Задіює наступне:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6 що відключають контакти; • 1 замикаючий контакт; • 13 сигнальних контактів; • 8 логічних входів; • 1 контакт реле контролю справності. •

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата	Лист
					17

Перетворювач живлення	Джерела живлення 48, 60, 110, 125, 220 і 250 В постійного струму.
Додаткова плата	Функції
ІО-2 або ІО- 1 або ІО-3	<p>Додаткова плата ІО-1 задіює той же самий тип контактів, що і перша плата ІО-1.</p> <p>Плата ІО-2 задіює наступне:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3 що відключають контакту; • 1 замикаючий контакт; • 16 сигнальних контактів; • 1 контакт реле контролю справності. •

Таблиця 2

Плати зв'язку	Функції
	Це не стосується пристройів ЕРАС в корпусі Midos
AC і дочірні плати	<p>Управління наступним:</p> <ul style="list-style-type: none"> • послідовний зв'язок з мікрокомп'ютером для локальної обробки запису пошкодження ТРЕ або COURIER; • 4 типу зв'язку, включаючи: • оптична (IEC 870-5 VDEW) • петля струму (TRE Протокол), DB9 для

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата	Лист
					18

модемного зв'язку з реєстратором аварій, RS 485
(KBUS)

- плата інтерфейсу з:
- зовнішнім сигналом синхронізації (IRIGB плата);
- мережею системи управління (плата KBUS або VDEW)
-

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

СУдн-74П.151.02.ПЗ

Лист

19

2. ПРИНЦИП ДІЇ ЕРАС 3000

ЕРАС 3000 призначений для забезпечення захисту певної ділянки мережі. Цей захист виявляє і потім аналізує електричні пошкодження і, якщо потрібний, відключає одну або три фази вимикача.

Її першим завданням є збір даних про напругу і струми, що отримуються від вимірювальних трансформаторів, до яких підключений захист. Ці дані заздалегідь обробляються для отримання тільки корисних характеристичних даних і виключення перешкод.

Відфільтровані сигнали потім аналізуються різними модулями захисту для виявлення якого-небудь показника пошкодження. Якщо пошкодження виявлене, спеціальні алгоритми аналізують його для визначення його характеристик і визначення необхідності подачі команди на відключення вимикача.

2.1 ОТРИМАННЯ І ПОПЕРЕДНЯ ОБРОБКА ЕЛЕКТРИЧНИХ ВЕЛИЧИН

ЕРАС 3000 є цифровим захистом. Отже, записані аналогові величини мають бути перетворені в цифрових, потім відфільтровані для того, щоб подавити перешкоди і перехідні величини, які не використовуються в захисті.

FIR = Конечний фільтр задержки импульса

Рис. 4: Збір даних і попередня обробка

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата	Лист	20
					СУдн-74П.151.02.ПЗ	

2.1.1 ЗБІР ДАНИХ

ЕРАС 3000 призначений для збору отримання наступних даних:

- трифазної напруги і трифазних струмів;
- струму нульової послідовності;
- напруга на шинах;
- струм нульової послідовності в паралельній лінії,

використовуваний для виконання функції визначення місця пошкодження.

Ці 9 аналогових вхідних величин фільтруються фільтрами нижніх частот з частотою зрізу 166 Гц. Ці фільтри забезпечують придушення високих частот, які не можуть дискретизувати правильно. Для того, щоб збільшити динамічний діапазон, струми, що вводяться в захист, обробляються в двох масштабах - один з коефіцієнтом посилення 1 і інший з коефіцієнтом посилення 16.

Ці вхідні величини мультиплексируються і дискретизують з частотою в 24 разу мережі, що перевищує частоту.

Запізнювання за часом між моментами вибірок компенсиуються програмним забезпеченням.

Аналого-цифрове перетворення виконується 12-и бітовим перетворювачем, який забезпечує наступне:

- перетворювач напруги: 11 бітний для значення, 1 бітний для знаку;
- перетворювач струму: 15 бітний для значення, 1 бітний для знаку.

2.2 СТАНДАРТНИЙ ДИСТАНЦІЙНИЙ ЗАХИСТ

Дистанційний захист є основною функцією ЕРАС. Захист повинен виявляти і усувати щонайшвидше і селективно пошкодження в мережі.

Залежно від виду устаткування, що захищається, можуть бути використані два варіанти дії захисту:

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

- направлений дистанційний захист для повітряних і кабельних ліній і трансформаторів;
- захист шин підстанції.

Коли пошкодження виявлене, дистанційний захист діє таким чином:

- вибирає пошкоджену фазу(ы);
- визначає напрям до місця пошкодження;
- ініціює відключення пошкоджених фаз (у координації з пристроєм захисту на іншому кінці лінії або без такої).

Дія захисту заснована на комбінованому використанні двох типів алгоритмів:

- "швидкі" алгоритми, накладені величини, що використовують тільки, з'являються при пошкодженнях;
- "традиційні" алгоритми, що використовують повні величини при пошкодженнях, які використовуються традиційними зашитами.

"Швидкі" алгоритми мають пріоритет над "традиційними" алгоритмами. Останні задіюються тоді, коли "швидкі" алгоритми не здатні обробити пошкодження в межах 40 мс після його виявлення.

2.2.1 ВИЯВЛЕННЯ ПОШКОДЖЕННЯ, ВИБІР ФАЗИ I ВИЗНАЧЕННЯ НАПРЯМУ

2.2.1.1 "ШВИДКІ" АЛГОРИТМИ

Ці алгоритми використовуються для наступних функцій:

- **Виявлення пошкодження**

Шляхом порівняння накладених величин з порогом, який є достатньо низьким для його переходу, коли трапляється пошкодження, і достатньо високим, щоб його не перейти за відсутності пошкодження (наприклад, при відключенні або включені вимикачів).

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

- **Встановлення напряму до місця пошкодження**

Тільки пошкодження може генерувати накладені величини і, тому, напрям до нього можна визначити за допомогою визначення напрями передачі накладеної енергії.

- **Вибір фази:**

Оскільки накладені величини не містять струмів навантаження, вибір фази досить ефективно може здійснювати на струмовому принципі.

Моделювання пошкодження

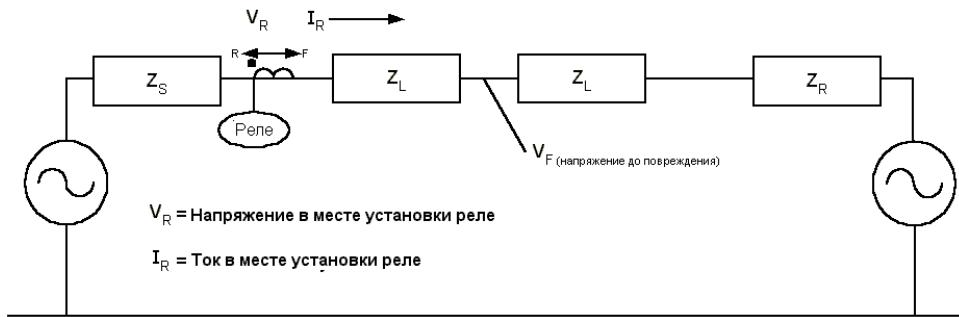
Початковим станом мережі при розгляді пошкодження є тривалий робочий стан. При виникненні пошкодження встановлюється новий стан. Якщо немає ніякого іншої зміни, відмінності між двома станами (до і після пошкодження) обумовлені цим пошкодженням. В цьому випадку може бути використаний принцип накладення: величини після пошкодження дорівнюють сумі величин початкового стану до пошкодження і величин, обумовлених пошкодженням. Пошкодження діє як джерело величин, а генератори -как пасивні гілки.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

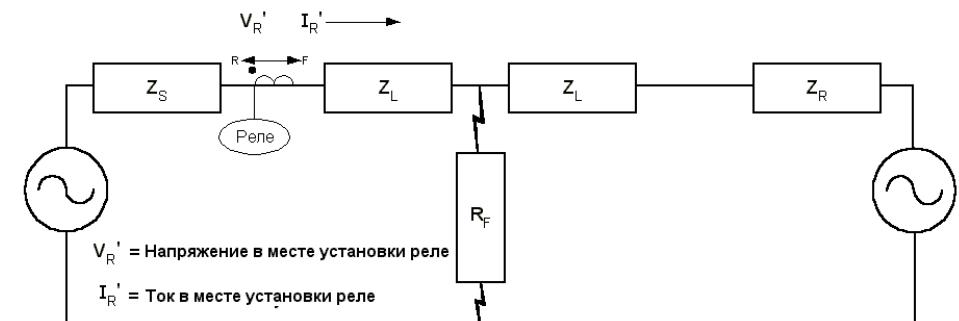
СУдн-74П.151.02.ПЗ

Лист

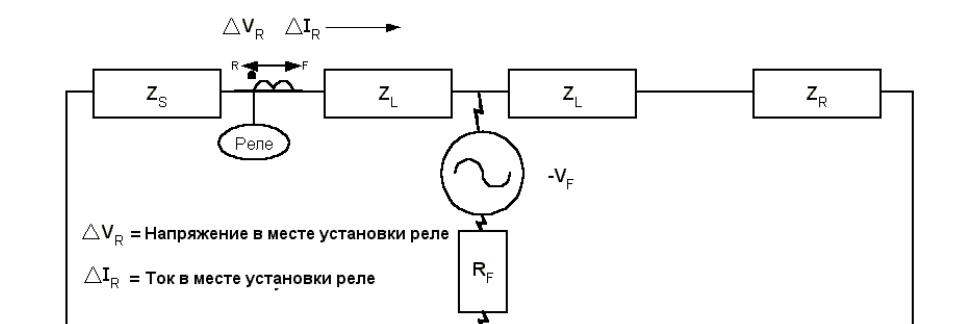
23

Сеть до повреждения (устойчивое состояние)

Повреждённая сеть (устойчивое состояние)

Возникновение повреждения

Рис. 5: Електричні величини при виникненні пошкодження і при його стійкому стані

Зміни, які мають місце, викликані тільки пошкодженням:

- вимикач(и) має бути включений тільки до виникнення пошкодження (2 цикли).

Умови до пошкодження мають бути відомі точно і повинні дозволяти виконувати екстраполяцію.

Изм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

- характеристики джерела практично не повинні мінятися. Це справедливо для інтервалів часу, достатньо коротких в порівнянні з постійною часу генераторів.

Якщо ці умови виконані, то накладені величини визначають характеристики пошкодження. Величини до пошкодження можуть розглядатися як перехідні, і мають бути відфільтровані.

Моніторинг стану мережі

Стан мережі знаходиться під моніторингом безперервно для того, щоб знати, чи можуть бути задіяні "швидкі" алгоритми. Вони можуть бути використані у разі, коли в початковому стані мережі має місце наступне:

- лінія не відключена;
- напруга знаходиться між 70% і 130% номінальної величини;
- напруга нульової послідовності менша, ніж 10% номінальної величини;
- струм нульової послідовності менше ніж 10% номінальної величини (3,3% максимального струму лінії);
- відсутні гайдання;
- опори, що заміряються, в захисті знаходяться поза характеристикою спрацьовування;
- частота в мережі підтримується незмінною;

Примітка: Для мережі, визначеній як "непошкоджена", вказані умови повинні зберігатися протягом часу до 160 мс.

Виявлення початку перехідного процесу

ЕРАС виявляє початок перехідного процесу порівнянням величин вибірок струму і напруги у нинішній момент Т з величинами, передбаченими записаним в пам'ять величин одним і двома періодами раніше.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

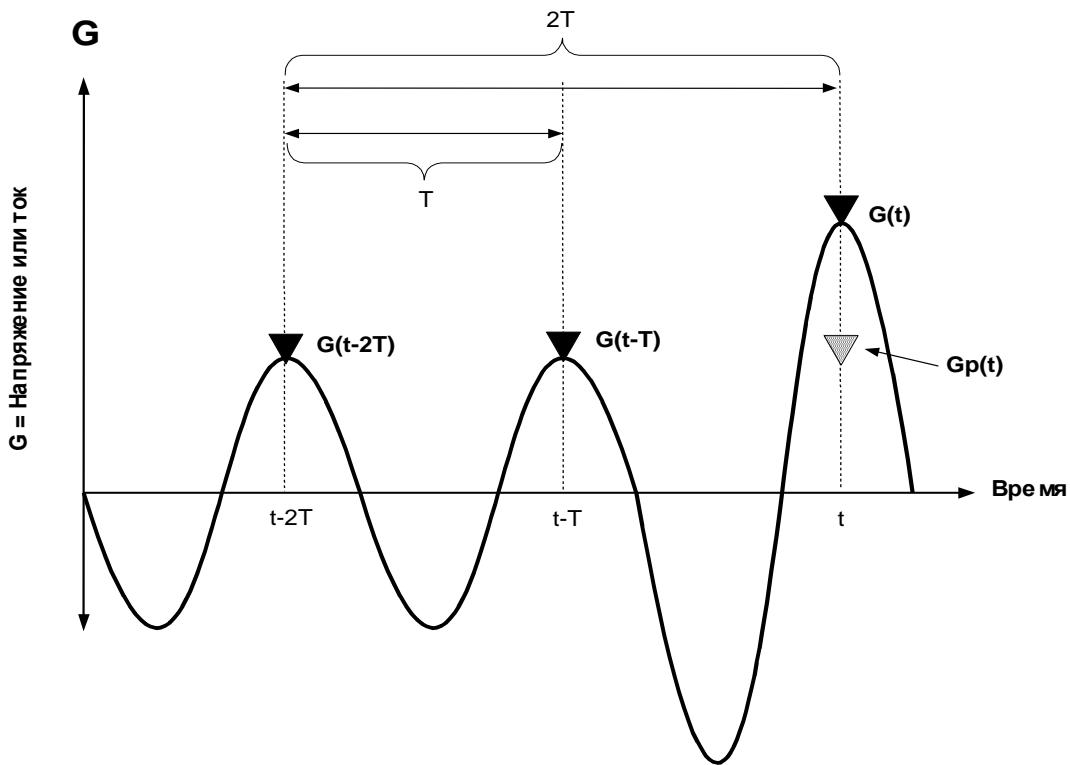

Рис. 6: Записані величини перехідного процесу

$$G_p(t) = 2G(t-T) - G(t-2T), \text{ де } G_p(t) \text{ є розрахункова величина.}$$

Початок перехідного процесу виявляється на одній з вхідних величин струму або напруги, якщо абсолютна величина $(G(t) - G_p(t))$ перевищить ступінь $0,2 I_n$ або $0,1 \times U_n / \sqrt{3} = 0,1 V_n$

Де: U = лінійна напруга

V = ФАЗНА НАПРУГА = U / \sqrt{3}

$G(t) = G(t) - G_p(t)$ є перехідною величиною прочитуваної величини G .

Для того, щоб усунути перехідні величини, можливості, що генеруються, оперативними перемиканнями або високими частотами, початок перехідного процесу, виявлений підряд для двох вибірок величин, підтверджується перевіркою, принаймні, для однієї петлі, що:

- $\Delta V >$ ступені V , де ступінь $V = 0,1 U_n / \sqrt{3} = \sqrt{0,1} V_n$
- $\Delta I >$ ступені I , де ступінь $I = 0,2 I_n$.

Визначення напряму

Виявлення напряму до місця пошкодження здійснюється принципово по знаку трифазної потужності для накладених величин, що характеризують пошкодження.

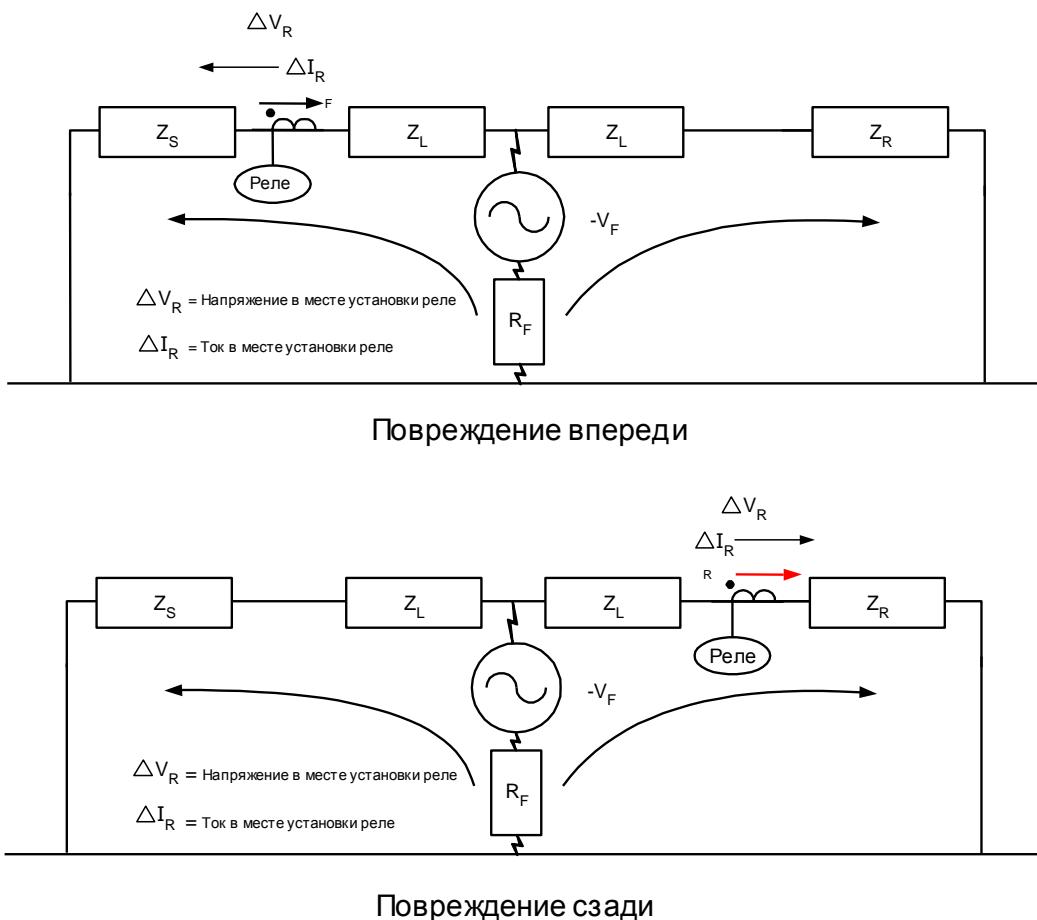

Рис. 7: Визначення напряму до місця пошкодження з використанням накладених величин

Для реалізації вказаного вище розраховується сума:

$$S = \sum_{n_o}^{n_i} (\Delta V a_i \times \Delta I a_i + \Delta V b_i \times \Delta I b_i + \Delta V c_i \times \Delta I c_i)$$

де n_o - момент, в який виявлено пошкодження, n_i - момент, в який проводиться обчислення, S - накладена потужність.

- Якщо пошкодження знаходиться в зоні дії захисту, то $S < 0$.
- Якщо пошкодження знаходиться в протилежній зоні, то $S > 0$.

Изм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

Критерій напряму справедливий, якщо

$$S > 5 \times (0.1 V_n \times 0.2 I_n \cos 85^\circ)^\circ$$

Вказана сума розраховується по п'яти послідовних вибірках.

Вибір фази

Вибір фази здійснюється на основі порівняння похідних накладених величин для похідних струмів I_a , I_b і I_c або $\Delta I'a$ $\Delta I'b$ $\Delta I'ab$ $\Delta I'bc$ $\Delta I'ca$

Примітка: Похідні струмів використовуються для усунення впливу постійної складової струму.

Отже:

$$S_a = \sum (\Delta I'a)I$$

$$S_b = \sum (\Delta I'b)I$$

$$S_c = \sum (\Delta I'c)I$$

$$S_{ab} = \sum (\Delta I'ab)I$$

$$S_{bc} = \sum (\Delta I'bc)I$$

$$S_{ca} = \sum (\Delta I'ca)I$$

Вибір фази справедливий, якщо сума ($S_{ab} + S_{bc} + S_{ca}$) перевищує ступінь. Ця сума не забезпечує правильність вибору фази у разі, коли імпеданс прямої послідовності з боку джерела значно перевищує імпеданс нульової послідовності. В цьому випадку для вибору фази використовується традиційний алгоритм.

Якщо сума забезпечує правильність вибору фази, то далі оцінюються суми по фазах і по двофазних петлях. Оцінка цих сум дозволяє вибрати пошкоджену фазу (або фази).

Приклад:

Допустимо, що

$$S_{ab} < S_{bc} < S_{ca}$$

$$S_a < S_b < S_c$$

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

Якщо $S_{ab} \ll S_{bc}$, пошкодження мав малий вплив на петлю АВ. Якщо пошкодження не визначене як однофазное по попередньому критерію, умови пошкодження відповідають міжфазному пошкодженню, в даному випадку ВС.

Примітка: Якщо $S_{ab} \approx S_{bc} \approx S_{ca}$ і $S_a \approx S_b \approx S_c$, те пошкодження є трифазним.

2.2.1.2 "ТРАДИЦІЙНІ" АЛГОРИТМИ

Ці алгоритми не використовують накладені величини, а використовують величини, вимірювані в процесі пошкодження. Вони головним чином засновані на вимірюваннях відстані і резистанса.

Вони використовуються при наступних обставинах:

- режим перед пошкодженням не міг бути змодельований.
- накладені величини генеруються не тільки пошкодженням.

Це може мати місце, якщо:

- під час пошкодження відбувається операція включення.
- пошкодження не недавнє, і режими роботи генераторів вже змінилися, або відбулося відключення вимикачів.
- робочі режими не є лінійними.

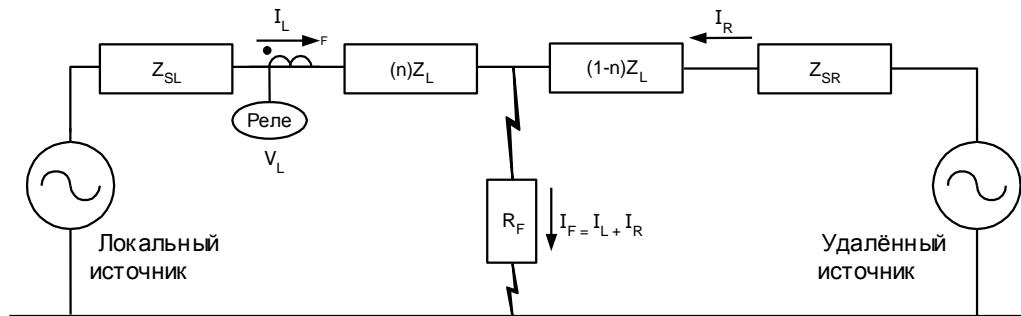
Традиційні алгоритми більше підходять до деяких специфічних умов і їх використання забезпечує кращий обхват. Це дозволяє забезпечити два незалежні принципи захисту, використовуючи апаратуру EPAC 3000 . "Традиційні" алгоритми задіяні безперервно на додаток до "швидких" алгоритмів. Вибір з отриманих результатів залежить від самих результатів і від моменту циклу захисту.

Примітка: Вимірювання відстані до місця пошкодження, здійснюється по петлі, вибраній по "швидкому" або "традиційному" алгоритмах. Для цього вимірювання використовуються величини в процес пошкодження і, отже, алгоритм вимірювання подібний до "традиційного" алгоритму.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

Вимірювання відстані і опору

Для вимірювання відстані і опору в місці пошкодження необхідно вирішувати наступний тип рівняння для петлі з пошкодженням:

$$V_L = (r + jI)(I \text{ Ч } D) + R \text{ Ч } I_F, \text{ где}$$

V_L = напряжение локальног о источника

r = активное сопротивление линии (Ом/милю)

I = реактивное сопротивление линии (Ом/милю)

I_F = ток повреждения ($I_L + I_R$)

I = ток из меренный реле в повреждённой фазе

I_L = ток текущий к месту повреждения от локального источника

I_R = ток текущий к месту повреждения от удалённого источника

D = местоположение повреждения (в милях от реле до места повреждения)

R = сопротивление повреждения

R_{FL} =среднее сопротивление повреждения в реле; $R_F * (1 + I_R/I_L)$

Допустимый ток повреждения:

➤ Для поврежд. фаза земля (пр., А-Г), $I_F = 3I_0$ для 40мс, тог да I_A после 40 мс

➤ Для поврежд. фаза-фаза (пр., А-В), $I_F = I_{AB}$

Рис. 8: Вимірювання відстані і опору

Наступне описує, як вирішити вищезазначене рівняння (визначення D і RF). Використовувана модель буде матрицею розміром 3x3, що складається з повних опорів лінії (резистивних і індуктивних) з цих трьох фаз, і взаємних значень між фазами.

$$\begin{array}{lll} R_{aa} + D_{aa} & R_{ac} + D_{ac} & R_{ab} + D_{ab} \\ R_{ab} + D_{ab} & R_{bb} + D_{bb} & R_{bc} + D_{bc} \\ R_{ac} + D_{ac} & R_{cc} + D_{bc} & R_{cb} + D_{cc} \end{array}$$

Модель лінії містить опори прямій (зворотною) і нульовій послідовності.

Використовуються два різні значення опору нульовій послідовності:

Изм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата	Піст
					30

- Z01 - використовується в розрахунках пошкоджень в зоні 1;
- Z02- використовується в розрахунках пошкоджень в зонах 2, 3, 4 і 5.

Модель для струмів, циркулюючих в місці пошкодження:

- для двофазної петлі: ($I_a - I_b$) ($I_b - I_c$) або ($I_c - I_a$).
- для однофазних петель: I_a, I_b або I_c .

Струм Ir (3I0) використовується протягом перших 40 мс для моделі струму пошкодження, таким чином, виключаючи струм навантаження, якщо вимикачі не відключалися протягом 40 мс. Після закінчення цього часу, струм навантаження враховується.

Значення "X" і "r" виходять при вирішенні системи рівнянь (одне рівняння на ступінь розрахунку) з використанням методу Гауса-Зейделя.

Аналіз тієї, що входить

Цей аналіз заснований на вимірюваннях відстані і опору. Ці вимірювання виконуються дляожної з однофазних і двофазних петель. Вони визначають ту, що входить значень x і r для цих петель в область, обмежену пусковою характеристикою у формі паралелограма.

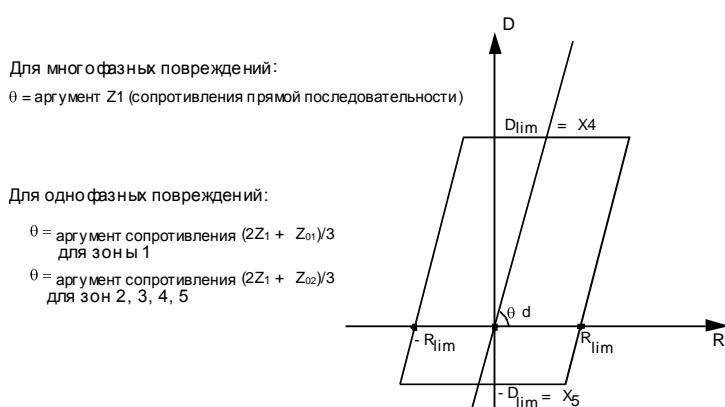

Рис. 9 Пускова характеристика

Хай R_{lim} або D_{lim} будуть межами пускової характеристики.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

Пара рішень (DN-1, RN-1) і (DN, RN) є такою, що входить, якщо підтверджуються наступні умови:

- $RN-1 < R_{lim}$, і $RN < R_{lim}$, і $RN-1 - RN < 10\% R_{lim}$
- $DN-1 < D_{lim}$ і $DN < D_{lim}$ і $DN-1 - DN < 10\% D_{lim}$

де R_{lim} - гранична крапка для однофазних і багатофазних пошкоджень.

Та, що Ця входить залежить від неколінеарності цих рівнянь, забезпечуючи

таким чином, умови для розрізнення D і R.

Межами зони є $+D_{lim} = Z4 D$, $-D_{lim} = Z5 D + R_{lim}$, and $-R_{lim}$ і вони відносяться до визначення спрямованості. Нахил характеристики фіксується дляожної петлі характеристикою лінії.

Для моделювання струму пошкодження в наступних петлях:

- у двофазних петлях: використовуються величини ($I_a - I_b$), ($I_b - I_c$) або ($I_c - I_a$).
- у однофазних петлях: використовуються величини I_a , I_b і I_c . Результати цих алгоритмів, в основному, використовуються як резервні; вимикач, розташований на іншому кінці лінії, передбачається відключеним.

Пуск

Пуск ініціюється, коли, принаймні, одна з шести вимірювальних петель входить всередину характеристики.

Вибір фази

Якщо струми пошкодження достатньо великі по відношенню до максимального струму навантаження, використовується вибір фази потоку; інакше вибір фази здійснюється по імпедансу.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

Вибір фази по струму

Вимірюються амплітуди похідних $I'a$, $I'b$, $I'c$ отриманих з трьох фазних струмів. Ці величини потім порівнюються один з одним і з двома ступенями $S1$ і $S2$:

- Перший ступінь $SI = 3I'n$

Другий ступінь $S2 = 5I'n$

Приклад:

If $I'a < I'b < I'c$:

- якщо $I'c > S2$ і $I'a > SI$, те пошкодження трифазне.
- якщо $I'c > S2$ і $I'b > S1$, те пошкодження двофазне, на фазах BC (якщо $I'a < S1$).
- якщо $I'c > S2$ і $I'b < S1$, то пошкодження однофазне, на фазі C.
- якщо $I'c < S2$, то вибір фази по струму не може бути використаний.

Отже, потрібно використовувати вибір фази по імпедансу.

Вибір фази по імпедансу

Вибір фази по імпедансу виходить порівнянням тієї, що входить різних петель, що замірюються, в межі пускової характеристики.

- T = наявність напруги або струму нульової послідовності.
- $Z_A =$ входить в межі характеристики петлі (фази A).
- $Z_B =$ входить в межі характеристики петлі (фази B).
- $Z_C =$ входить в межі характеристики петлі (фази 3).
- $Z_{AB} =$ входить в межі характеристики петлі AB.
- $Z_{BC} =$ входить в межі характеристики петлі BC.
- $Z_{CA} =$ входить в межі характеристики петлі CA.

На додаток визначаються:

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

- $R_a = Z_a \times \overline{Z_{bc}}$ де Z_{bc} = входить в характеристику петлі BC
- $R_b = Z_b \times \overline{Z_{ca}}$ де Z_{ca} = входить в характеристику петлі CA
- $R_c = Z_c \times \overline{Z_{ab}}$ де Z_{ab} = входить в характеристику петлі AB
- $R_{ab} = Z_{ab} \times \overline{Z_c}$ де Z_c = входить в характеристику петлі З
- $R_{bc} = Z_{bc} \times \overline{Z_a}$ де Z_a = входить в характеристику петлі A
- $R_{ca} = Z_{ca} \times \overline{Z_b}$ де Z_b = входить в характеристику петлі B

Різні вибори фаз:

- $S_a = T \times R_a \times \overline{R_b} \times \overline{R_c}$ замикання на землю фази A
- $S_b = T \times R_b \times \overline{R_a} \times \overline{R_c}$ замикання на землю фази B
- $S_c = T \times R_c \times \overline{R_b} \times \overline{R_a}$ замикання на землю фази З
- $S_{ab} = T \times R_{ab} \times Z_a \times Z_b$ замикання на землю фази AB
- $S_{bc} = T \times R_{bc} \times Z_b \times Z_c$ замикання на землю фази BC
- $S_{ca} = T \times R_{ca} \times Z_a \times Z_c$ замикання на землю фази CA
- $S_{ab} = T \times R_{ab} \times \overline{R_{bc}} \times \overline{R_{ca}}$ замикання фаз AB
- $S_{bc} = T \times R_{bc} \times \overline{R_{ab}} \times \overline{R_{ca}}$ замикання фаз BC
- $S_{ca} = T \times R_{ca} \times \overline{R_{ab}} \times \overline{R_{bc}}$ замикання фаз CA
- $S_{abc} = Z_a \times Z_b \times Z_c \times Z_{ab} \times Z_{bc} \times Z_{ca}$ замикання фаз ABC

Для трифазного пошкодження опір однієї з двофазних петель менший, ніж половина опору двох інших двофазних петель; це використовується для функцій визначення напряму і відстані.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

Визначення напряму

Напрям визначається на основі розрахунку зрушення фаз між записаною напругою і похідною від струму. Використовуваний струм і напруга беруться з розрахунків при виборі фази.

Для двофазних петель:

розрахунок зрушення фаз між записаною напругою і похідною струму вибраної петлі.

Для однофазних петель:

розрахунок зрушення фаз між записаною напругою і струмом ($\Gamma'x + K_0 I'r$)

де:

$\Gamma'x$ = похідна струму в пошкодженій фазі; $x = A, B$ або Z

$I'r$ = струм нульової послідовності = $3 I_0$

K_0 = коефіцієнт компенсації, де $K_0 = (Z_0 - Z_1) / 3Z_1$

Кут фіксується між -30° і $+150^\circ$.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

2.3 АЛГОРИТМ

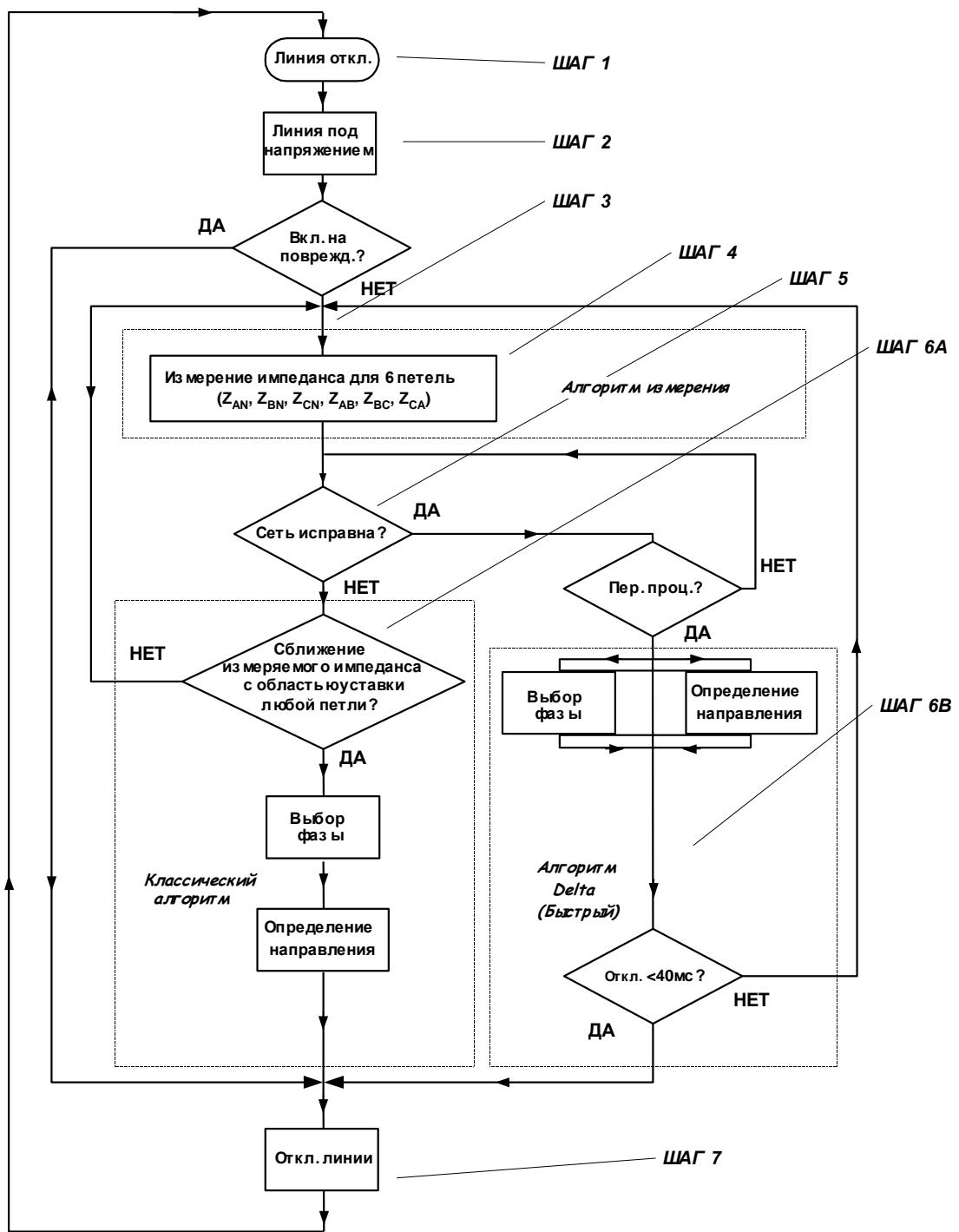

Рис. 10 Алгоритм

1. Початковий крок 1, захищена лінія ЕРАС 3000 , відключена.

2. Крок 2, на лінію подають напругу. Ця команда, можливо, була видана логікою повторного включення ЕРАС 3000 , або іншими засобами (SCADA, ручне включення). Якщо відбулося включення на пошкодження, і вимикати був відключений пристроям ЕРАС 3000 , то логіка повертається, поетапно рухаючись до кроку 1. Якщо немає, просуваємося далі до кроку 3.

3. Крок 3 мати місце, коли лінія була включена успішно (відбулося включення не на пошкодження).

4. Логіка просувається до кроку 4, який є виконанням алгоритмів вимірювання. Тут постійно обчислюється повний опір всіх шести електричних петель, і це обчислення оновлюється з новими даними повного опору, оскільки в зміряних електрических петлях мають місце будь-які зміни. Вимірювання, використовуване для відключення (зона) контролюється звичайними або швидкодіючими алгоритмами (Крохи 6A, 6B). Цей контроль включає визначення запуску, пошкодженої фази, і визначення напряму.

5. Визначення виконане, якщо мережа справна. Розглядається сталий стан. Незалежно від справності мережі, відбувається просування до кроку 6A, традиційні алгоритми. Якщо мережу вважають за справну, також відбувається просування до кроку 6B, обробка швидкодіючими алгоритмами.

6. Традиційні алгоритми, крок 6A, працюють повільніше чим швидкодіючі, крок 6B. Якщо відбувається пошкодження, яке можуть виявляти швидкодіючі алгоритми, обробка буде виконана швидкодіючими алгоритмами. Так, як швидкодіючі алгоритми не можуть обробляти пошкодження 40мс після його початку, вирішується використання традиційних алгоритмів.

7. Результатом виконання кроку 7 є ухвалення рішення про відключення, зроблене традиційним або високошвидкісним алгоритмами, зв'язане логічною функцією множення з алгоритмом вимірювання.

8. Після відключення, лінія відключена, і логіка повертається до кроку 1.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

2.4. ФУНКЦІЯ АВТОМАТИЧНОГО ПОВТОРНОГО ВКЛЮЧЕННЯ (АПВ) І ФУНКЦІЯ ПЕРЕВІРКИ СИНХРОНІЗМУ

Функція АПВ забезпечує повторне включення лінії в роботу після її отключення при пошкодженні. Річ у тому, що пошкодження на лінії є скороминущими. Пошкодження може бути ліквідоване почерговими многократними відключеннями лінії. За час відключеного стану лінії канал електричної дуги може деіонізуватися. Якщо потрібна перевірка синхронізму між напругою на лінії і на шинах в перебігу трьохрізного АПВ з витримкою часу, в ЕРАС 3000 додається модуль контролю напруги і перевірки синхронізму.

Кожен цикл АПВ є спробою включати лінію в роботу. Є два цикли АПВ:

- швидкодіючий цикл: цей цикл задіюється при першому відключенні поврежденої лінії, яке може бути однофазним або трифазним в залежності від дій захисту при пошкодженні.
- повільновіддіючий цикл; цей цикл слідує за швидкодіючим циклом і може повторюватися тричі; те, що поволі діє АПВ завжди буває трифазним.

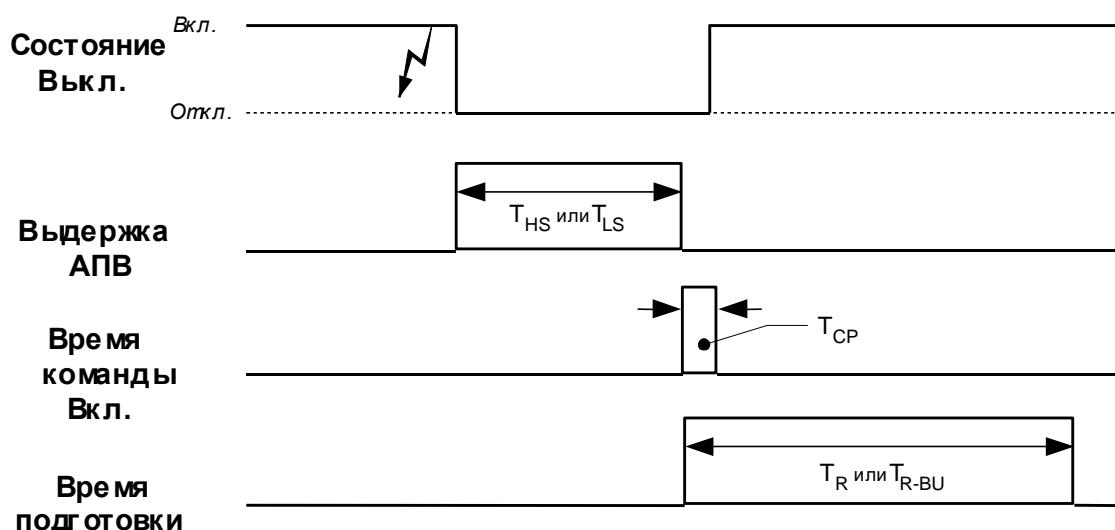

Рис 11: Приклади циклів АПВ

Иzm.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата	Лист
					СУдн-74П.151.02.ПЗ

Як видно на малюнку 20, цикл АПВ характеризується трьома інтервалами времени:

1. витримка часу циклу: ініціюється при відключенні. Це мінімальний інтервал часу від моменту відключення до моменту подачі команди на включення вимикача. Воно завжди менше при швидкодіючому, чим при повільнодіючому АПВ.

2. час на включення; ініціюється в кінці часу циклу і відповідає мінімальному часу включення вимикача.

3. час підготовки АПВ; цей час так само ініціюється в кінці витримки времени циклу. Це є мінімальний час для блокування включення вимикача. У разі появи пошкодження протягом цього часу і вимикач він відключається і:

- якщо цикл не є останнім, то наступний цикл ініціюється.
- якщо цикл є останнім, то відключення є остаточним.

Примітка: наступне - два часи підготовки: 1) Час підготовки головного захисту (TR), і 2) Час підготовки резервної (TR-BU). Залежно від того, головний або резервний захист викликав відключення, ЕРАС використовує відповідний час підготовки. У все інших випадках, швидкодіюча витримка, повільнодіюча витримка і час команди включення використовується і для основної і для резервної послідовності повторного включення.

Вид використованого АПВ визначається:

- числом пошкоджених фаз.
- типом захисту, що діє на відключення.
- яка встановлена логіка АПВ (пункти 1, 2 або 3, приведені нижче)

Може бути вибране три типи АПВ

1. Повторне включення після однофазного відключення

Цей вигляд застосовується при однофазних пошкодженнях, стандартной, що відключаються, дистанційним захистом (окрім випадку, коди встановлені

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

"триполюсне отключение у всіх зонах"), захистом з порівнянням напрямів (якщо відбувається однофазне відключення), або зовнішніми зашитами. Залежно від установки даний вигляд може:

- бути заборонений.
- містити швидкодіючий цикл.
- містити швидкодіючий цикл і услід один, два або три медленнодействуючих циклу трифазного АПВ.

2. АПВ після трифазного відключення

Цей вигляд застосовується при багатофазних пошкодженнях, що виявляються стандартним дистанційним захистом, захистом з порівнянням напрямів або зовнішніми зашитами. Залежно від установки, даний вид АПВ може:

- бути заборонений;
- містити швидкодіючий цикл (трифазний).
- містити швидкодіючий цикл і услід один, два або три медленнодействуючих циклу (трифазних)

3. АПВ після трифазного відключення резервним захистом

Цей спосіб застосовується при багатофазних і однофазних пошкодженнях, виявлених струмовим захистом з назад залежною характеристикою витримка времени, направленим захистом по потужності нульової послідовності або зовнішніми зашитами. Залежно від установки цей вигляд може:

- бути заборонений.
- містити трифазний швидкодіючий цикл.
- містити швидкодіючий трифазний цикл і услід один, два або три повільнодіючі трифазні цикли.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

Кожен з цих трьох видів АПВ може бути установлен незалежно від двох інших. Команда на відключення може прийти від дистанційного захисту або захисту НЗНП, які розрізняють однофазні і трифазні пошкодження; резервного захисту нульової послідовності, яка здійснює трифазне відключення.

4. Паралельна дія основний і резервною зашит

Резервний захист доповнює основний захист. Резервним захистом може бути:

- захист, що міститься в ЕРАС.
- зовнішній захист.

Є декілька способів взаємодії АПВ з резервними зашитами:

- у поєднанні із зовнішнім захистом; для цього необхідно передати команди відключення від зовнішнього захисту на відключаючі входи А, В, і З модуля АПВ; в цьому випадку пуск АПВ контролюється або внутрішнім захистом або цифровими відключаючими входами.
- у поєднанні зашит ЕРАС 3000 з додатковим пристроєм АПВ; у випадку, якщо цей пристрій вже спрацював, елемент АПВ в ЕРАС 3000 може бути заблокирован прийомом команди "АПВ неможливо"; для того, що б предотвратить петлі циклів одна із зашит повинна мати велику витримку

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

3. ОПИС АПАРАТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Апаратура ЕРАС 3000 збирається на основі базового модульного агрегату. Для виконання різних функцій до складу приладу можна додати додаткові плати.

Дана базова модель складається з ізольованого і стабілізованого джерела живлення і наступних компонентів:

- вхідна плата QTF вимірювальних трансформаторів.
- плата обробки CPU-TMS.
- плата вихідних реле і входів/виходів IO-1.

За бажанням можна додатково поставити без перекомутації з'єднань наступні плати:

- плата управління AFF для блоку дисплея передньої панелі.
- блок живлення для блоку дисплея передньої панелі, реєструючий осцилограф ТРЕ і різні комунікаційні модулі.
- плата вихідних реле і входів IO-2 або друга плата вихідних реле і входів/виходів IO-1.

3.1. ПОТІК ДАНИХ

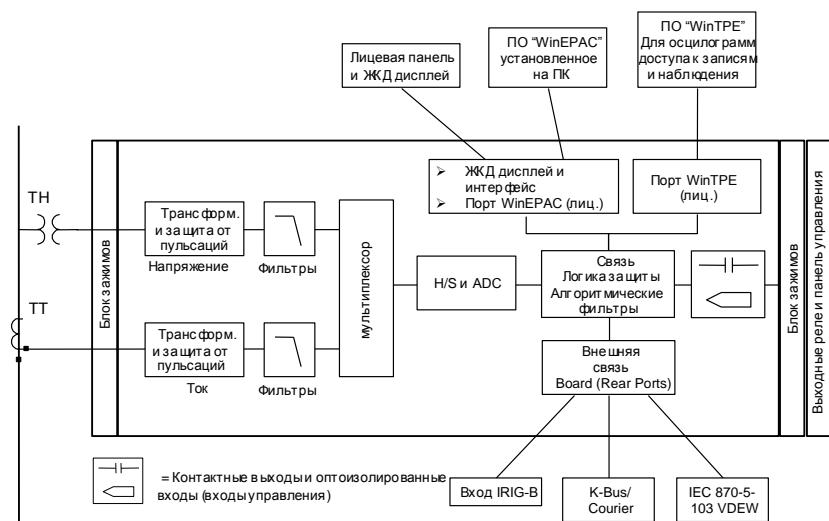

Рис. 12: Потік даних

Изм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

Прилад ЕРАС 3000 отримує аналогові величини від вимірювальних дільників. Плата QTF вимірювальних трансформаторів виконує наступні функції:

1. Вирівнювання вказаних аналогових величин і придушення перешкод.
2. Фільтрування сигналів з метою виключення високих частот, які не підлягають коректному вимірюванню. Для вирішення цього завдання застосовуються антиповоротні фільтри.

Дані величини потім передаються платі CPU-TMS, яка виконує наступні функції:

1. Перетворення профільтрованих аналогових величин в ряд імпульсів.
2. Контрлює, щоб дванадцяти бітовий аналого-цифровий перетворювач преобразував інформацію з швидкістю двадцять чотири вибірки за період. Кількість операцій, які виконуються в аналоговому форматі необхідно понизити до мінімуму, оскільки точність таких операцій пов'язана з точністю компонентів плати. Після завершення переходу до цифрової форми подальша обробка значень не приведе до збільшення помилки.
3. Фільтрує цифрові значення для виключення можливого несприятливого впливу компонентів на точність величин.
4. Формулює, з використанням алгоритмів, величини, потрібні апаратурі ЕРАС для ухвалення рішення. Логічні функції приладу ЕРАС використовують вказані значення, а також логічні повідомлення плати I/O для формулювання команд і сигналів.

Команди і сигнали відключення, передавані платою CPU-TMS, посилаються на снабженню контактами плату(ы) IO.

За допомогою діалогу, що управляє, оператор може конфігурувати спосіб подключення входів і виходів різних модулів до контактів плати.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

3.2. ФУНКЦІЇ ПЛАТ

Плата вимірювальних трансформаторів QTF

Дана плата виконана в подвійному форматі європейського стандарту і застосовується для перетворення аналогових величин, що видаються трансформаторами, в сумісних з електронікою ЕРАС 3000 значення.

У її склад входять:

- три однофазні трансформатори струму з двома первинними обмотками: одна на номінальний струм 5А, а інша на номінальний струм 1А (T1, T2, T3).
- для мереж з глухозаземленою нейтраллю один трансформатор струму нейтралі з двома первинними обмотками: одній на номінальний струм 5А, а інший на номінальний струм 1А (T4).
- Спеціалізований тор для функцій IDN і ZSP.
- три однофазні трансформатори напруги (T5, T6, T7).
- один трансформатор напруги шин (T8).
- один трансформатор моделювання напруги для компенсації взаємоіндукції струму нульової послідовності паралельної лінії (T9).
- один вузол захисту від підвищення напруги.
- поодинці аналоговому фільтру від взаємного впливу на кожен вхід.

Плата обробки даних CPU-TMS

Дана плата виконана в подвійному форматі європейського стандарту і виконує основні функції апаратури, тобто:

- аналого-цифрове перетворення сигналів, що поступають від плати QTF.
- управління захистом залежно від статусу сигналів.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

- підтримка комунікації по лінії зв'язку і периферійними платами.

Аналого-цифрове перетворення (АЦП)

Входи струму мають подвійне сканування в двох рівнях X1 і X16, отриманих в порядку підвищення динамічного рівня. Обидва рівні створюються програмованим усилителем, який може перемикатися між двома виходами X1 і X16.

З метою виключення перешкод від джерела живлення аналогово-цифровий перетворювач харчується від перетворювача постійного струму DC-DC.

Інформація каналів прочитується двадцять чотири рази в період, а потім преобразується дванадцяти бітовим аналогово-цифровим перетворювачем. В результаті виходить наступна інформація:

- струми, закодовані в 15-ти бітах + один біт знаку.
- напруга, закодована в 11-ти бітах + один біт знаку.

Дана плата також має три опорну напругу, використовуваних для перевірки коффицієнтів посилення системи.

Обробка даних

На платі є сигнальний процесор 320-C25 TMS, призначений для обробки даних. Процесор може працювати з частотою 50 Мгц. Він управляє частотою измерений, встановлюючи її, в двадцять чотири рази більшою, ніж опорна частота мережі. Для цього плата проводить вимірювання частоти по методу переходу через нуль.

Плата TMS форматує сигнали, фільтруючи їх, і, потім, розраховує величини для захисту. Плата TMS приймає свідчення логічних входів і комбінує їх з результатами розрахунку захисних величин для операції

Изм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

ухвалення рішення. Результатом даних рішень є управління відключаючими реле і сигнальними контактами.

Плата TMS також управляє світловими індикаторами передньої панелі і платою послідовельної зв'язку CPU-TMS.

На платі CPU-TMS також встановлені різні типи пам'яті:

- оперативна пам'ять RAM.
- програмований постійний пристрій PROM, що запам'ятує, для зберігання програм.
- резервна пам'ять для характеристичних величин і параметрів EEPROM.

На платі також є:

- вузол автоперевірки.
- послідовний комунікаційний інтерфейс.
- лічильники.

Інтерфейси

Плата обладнана світловими індикаторами, що сигналізують про робочий стан.

На передній панелі плати є також послідовний порт RS232, доступ до которому можна отримати через передню панель приладу. Даний порт використовується для зв'язку з персональним комп'ютером.

Плата CPU-TMS зазвичай сполучена з платами:

- QTF прийому аналогових величин.
- IO-1 або IO-3 (вхід/вихід).

Вона також може бути підключена до наступних плат:

- AFF управління вузлом дисплея передньої панелі (по вибору).
- AC управління вузлом дисплея передньої панелі і різними комунікаційними режимами (по вибору).
- з додатковою платою IO-1 або з платою IO-3 (по вибору).

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

Плата ІО-1

Дана плата виконана в подвійному форматі європейського стандарту, і на ній розташовані логічні входи TS, сигнальні контакти TC і командні реле DEC.

При введенні в експлуатацію можна конфігурувати дані логічні входи і сигнальные контакти, що дає можливість користувачеві вибирати відповідну електричну схему.

Плата ІО спроектована так, щоб відбувалося самотестування сигналів і команд на відключення.

Плата ІО-3

Плата використовується як інтерфейс з цифровими виходами і забезпечує додаткове відключення, включення, і вихідні контакти з самоконтролем. Плата складається з:

- Шість реле відключення.
- Одне реле включення.
- Тринадцять реле сигналізації.
- Одне реле контролю співності (нормально відкрите).

Логічні входи (TS).

Плата має вісім логічних входів, які мають оптоелектронну розв'язку. Дані входи спроектовані так, щоб витримувати нормальній режим роботи в експлуатаційних умовах станції.

Сигнальні контакти (TC).

Плати входу/виходу обладнані шістнадцятьма сигнальними контактами. Доступ до указаним контактам в режимі читання і запису відбувається через фільтр опору і буфер, що використовується для можливості сигналізації про стан реле при самотестуванні.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

Контакт Несправності Устаткування (ТС)

Плата IO-1 має контакт несправності устаткування (нормально закритий). Цей контакт, керований програмним забезпеченням або самоконтролем, вказує, чи є устаткування дефектне чи ні.

Команди відключення і включення

На даних plataх є контакти відключення і включення. Вказані контакти спроектованы для безпосереднього підключення до обмоткам вимикача. Доступ до цих контактів в режимі читання і запису відбувається через фільтр опору і буфер, для можливості сигналізації про стан реле при самотестировании.

Сигнали, пов'язані з функціями апаратури EPAC 3000

Логічні входи/виходи, пов'язані з функціями апаратури EPAC 3000 за допомогою диалогового управління можна привласити реальним контактам плат входу/виходу. Це означає, що можна вибирати для використання сигнали і контакти і, що можна легко проводити логічне комбінування сигналів. Наприклад, якщо декілька вихідних сигналів привласлено до одного контакту, то стан контакту відповідатиме логічному АБО між даними сигналами.

Дисплей передньої панелі

За бажанням на передній панелі можна встановити два рядковий шестнадцатирядний дисплей із заднім підсвічуванням. Також в склад входять шість клавіш управління і плата інтерфейсу. Чотири клавіші напряму

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

використовуються для переміщення по меню і для діставання доступу до програмованих функцій приладу ЕРАС.

Діалог через дисплей передньої панелі використовується для:

- налаштування параметрів захисту.
- проглядання останнього запису даних про пошкодження.
- аналізу збоїв захисту.
- підтвердження повторного запуску функції захисту.

Плата АС (по вибору)

Дана плата володіє наступними стандартними функціями:

- управління дисплеєм передньої панелі.
- управління послідовним портом з метою локального відновлення запису даних про пошкодження за допомогою програмного забезпечення WINPE або автоматичного роздруку аварійних звітів.

Два "дочірні" плати можуть бути сполучені з АС платою. Вони можуть бути вибрані з числа слідуючих чотирьох плат:

- плата-інтерфейс струмового контура.
- плата інтерфейсу модему.
- плата інтерфейсу IEC 60870-5-103 VDEW.
- плата інтерфейсу KBUS.

Плата МОДЕМУ

Ця плата використовується, щоб знімати записи реєстратора пошкодень з ЕРАС на МІКРОЕОМ, обладнаній програмним забезпеченням WINMODEM.

Характеристики плати МОДЕМУ

- 8 бітів.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата	Лист	49
					СУдн-74П.151.02.ПЗ	

- Немає контролю по парності.
- Одін стоповий біт.
- Швидкість: 300 -19200 бод з підстроюванням під конфігурацію користувача.

Плата VDEW

Ця плата дає можливість ЕРАС **зв'язатися** з провідним комп'ютером, через протокол VDEW.

Плата KBUS

Ця плата є інтерфейсом між UART1 каналом АС плати і KBUS мережею.

Плата IRIG-B

Час IRIG-B плати передається до плати АС кожні 30 секунд. Відмінність між часом плат IRIG-B і АС обчислюється в абсолютних величинах:

- Відмінності більше 1 секунди виправляються негайно.
- Відмінності між 5 мс і 12 секундами виправляються поступово.

Внутрішній час АС плати прискорюється або сповільнюється кожні 10 мс, з виправленням, що завершується перед наступним запитом до IRIGB платі.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата	Лист
					50

4. ОПИС ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Програмне забезпечення плати CPU-TMS апаратури EPAC 3000, тобто функції захисту, засновані на методі використання контроллера послідовності, який викликає завдання згідно порядку їх пріоритету.

Він запускається звичайними кінцевими перериваннями на кожному кроці вимірювання, тобто двадцять чотири рази за період. Якщо обробка завдання з низьким пріоритетом не була закінчена при запуску завдання з високим пріоритетом, то обробка завдання з низьким пріоритетом продовжиться пізніше, коли контроллер послідовності знову передасть їй управління з того ж місця, де вона була перервана.

Така структура дозволяє обробляти функції з низьким пріоритетом, коли процесор не зайнятий високопріоритетним завданням.

Наприклад, виявлення пошкодження є високопріоритетним завданням, а управление діалоговим обслуговуванням є завданням з низьким пріоритетом.

Самотестовані апаратури EPAC 3000

Функції самотестирования апаратури EPAC 3000 призначені:

- для запобігання виконанню апаратурою захисту помилкових операцій.
- для визначення відмов до виклику функцій пошкодження, щоб таким чином виправити відмову і запобігти неправильному спрацьовуванню апаратури.
- для полегшення ремонту.

Проектувальники устаткування прагнули не понизити надійність приладу EPAC, обмеживши кількість додаткових компонентів.

Якщо після включення вибрана функція повного самотестирования, то можливі следующие два типи перевірки:

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

- безперервне самотестирование, яке виключає будь-які помилкові дії.
- самотестирование, що проводиться завданнями з низьким пріоритетом, тобто з періодичністю в декілька секунд і з основною метою перевірки готовності функцій.

Якщо виявлена відмова, то:

- якщо відмова не є істотною, то функції захисту продовжують працювати і генерується сигнал "нетермінового попередження".
- якщо відмова є істотною, то функції захисту останавливаються. Захист потім, виконує повний самоконтроль. Якщо несправність підтверджена, подається аварійний сигнал, і функції ЕРАС припиняються. Якщо самоконтроль не підтверджує аномалію, ЕРАС знов запускається.

Безперервне самотестирование

Даний тип самотестирования має той же пріоритет, що і завдання захисту. Воно включає в себе:

- самотестирование за допомогою апаратних переривань.
- PFIN (втрата допоміжного живлення).
- вузол контролю.
- перевищений час обчислень.
- перевірка когерентності каналів струму. Проводиться порівняння суми фазової напруги і струмів із значенням струму нульової послідовності.
- перевірка черговості прийому. Проводиться перевірка правильності послідовності обробки аналогових каналів шляхом аналізу їх адрес.
- підтвердження повідомлень, що обмінюються між процесорами платами, що містять, з використанням перевірочних слів.
- підтвердження FIFO (послідовності: перший вхід - перший вихід) для доступу до значень після аналого-цифрового перетворення.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

- підтвердження повідомлень, що обмінюються по ланцюгу RS232 плати CPU-TMS.
- підтвердження відключення і сигнальних команд повторним читанням даних команд і перевіркою безперервності командного ланцюга. Данна перевірка має бути проведена перед відправленням команди реле або контакту.

Самотестовані у фоновому режимі

Даний вид перевірки є безперервним самотестируванiem, яке використовує резерви обчислювальної потужності, невживані високопріоритетними завданнями. Повний цикл самотестирування триває декілька секунд. Даний час дуже мало, щоб вплинути на надійність або можливості апаратури EPAC.

Основні дії перевірки наступні:

- самотестируваніе шини;
- перевірка шини "адрес", за допомогою доступу до спеціальних адрес і областей пам'яті.
- перевірка шини "даних", за допомогою запису в зони пам'яті.
- перевірка різних елементів "командної" шини.
- самотестируваніе системи спостереження тим, що вона посилає прериваніе після закінчення часу затримки.
- самотестируваніе пам'яті;
- обчислення CHECK SUMS (контрольних сум) пам'яті і порівняння їх з тими, що зберігаються в пам'яті.
- перевірка пам'яті у всій зоні, що адресується, шляхом запису і последуючого прочитування значень 5555H і AAAAH перед повторним записом початкової величини.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

- перевірка постійної програмованої пам'яті EEPROM обчисленням контрольних сум (CHECK SUMS) і порівнянням їх з тими, що зберігаються в пам'яті.
- перевірка дрейфу аналогових підсилювачів.
- перевірка посилення аналого-цифрового перетворення шляхом порівняння результатів перетворення опорної напруги.
- перевірка спеціального живлення функції аналого-цифрового перетворення.
- перевірка лічильників методом порівняння їх між собою.
- перевірка управління перериваннями.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

СУдн-74П.151.02.ПЗ

Лист

54

5. ОХОРОНА ПРАЦІ

5.1. АНАЛІЗ ПОТЕНЦІЙНО НЕБЕЗПЕЧНИХ ФАКТРОВ ПРИ РОЗРОБЦІ І ЕКСПЛУАТАЦІЇ СИСТЕМИ

Кваліфікація всіх осіб, що експлуатують або ремонтують електроустановки вище 1000 В, має бути на одну групу вище, ніж в установках напряженням до 1000 В, окрім включених в бригаду осіб з групами I і II.

До робіт без зняття напруги на токоведущих частинах або поблизу них в даних установках відноситься робота як на ВЛ, так і в РУ напругою до 35 кВ з наближенням тих, що працюють або механізмів і машин до токоведущим частин близче 0,6 і 1 м відповідно (як на ВЛ до 1000 В), а при напрузі 110 кВ — на 1 і 1,5 м відповідно. Якщо ж виключається приближене на відстань, менш вказаних, як що працюють, так і їх інструментів або ремонтного оснащення і не требуется вживання технічних або організаційних заходів (наприклад, безперервного нагляду) для запобігання такому наближенню, то робота вважається за виконувану без зняття напруги далеко від токоведущих частин.

Для роботи без зняття напруги поблизу токоведущих частин їх захищають тимчасовими огорожами так само, як при напрузі до 1000 В (якщо напряження до 15 кВ), але при установці накладок обов'язково використовують окрім діелектричних рукавичок изолиуючі штанги або кліщі, а кваліфікаційна група у осіб, які встановлюють накладки, має бути V і IV. Токоведущі частини напругою вище 1000 В для роботи на них відключати треба так, щоб був видимий розривши ланцюги в самому вимикачі або в разъединителе. Можна створити видимий розрив шляхом винимання патронів запобіжників, демонтажу ділянок шин, від'єднання кінців проводів і кабелів.

Трансформатори напруги і силові, пов'язані з виділеною для роботи ділянкою електроустановки, мають бути відключені з боку і вищої і нижчої напруги, щоб виключити зворотну трансформацію.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

Завжди приймають заходи для запобігання помилковому включеню комутаційних апаратів шляхом замикання механічним замком ручних приводів, відключенням ланцюгів дистанційного керування, опусканням груза у вантажних приводів. При оперативних перемиканнях більш ніж на одному приєднанні до збірних шин робити їх треба удвох: один операє комутаційною апаратурою, а другою контролює правильність операцій, использую заздалегідь заповнений бланк перемикань. У нім записують правильну послідовність операцій, що особливо важливе за відсутності блокування від ошибочних операцій з разъединителями під навантаженням.

На відкритих підстанціях, в КРУ, на ПЛ дозволяється користуватися покажчиком напруги тільки в суху погоду. У сиру можливе перекриття ізоляції розряд будинок. Допускається в сиру погоду переконатися у відсутності напруги шляхом ретельного дослідження схеми в натурі (по видимих розривах ланцюга). На ВЛ, що відходять, відсутність напруги підтверджується оперативним персоналом або диспетчером. На ПЛ перевіряють її внешні ознаки і позначення на опорах. Перевіряти отсутстwie напругу в РУ і на підстанціях вирішується єдинолично оперативному персоналу з групою IV. На ПЛ напругою вище 1000 В його відсутність перевіряють удвох осіб з IV і III групами.

У установці напругою вище 1000 В роботи на отключених токоведущих частинах без їх заземлення не допускаються. Переносні заземлення встановлюють тут також в діелектричних рукавичках (як і до 1000 В), але удвох: обличчя IV і III груп, причому друга особа може бути з ремонтного персоналу, але воно должно бути заздалегідь ознайомлено з схемою электроустановки і проінструктовано. Проте особі з групой IV і поодинці можна заземляти установку заземляющими ножами разъединителей з механічним приводом або за допомогою ізоляційної штанги, яка дозволяє

закріпити переносне заземлення на токоведущих частинах, не стосуючись їх руками. Забороняється использовать як переносні заземляющих проводников випадкові дроти, не призначенні спеціально для цієї мети, або

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

приєднувати їх скручуванням. У РУ напругою вище 1000 В і на підстанціях заземлюють токоведущі частини всіх фаз або полюсів, відключенні для роботи на них, з усіх боків, звідки може бути подане напруга (окрім збірних шин, на які достаточно накласти одне заземлення). Точки заземлення можуть бути відокремлені від частин, на яких працюють, відключеними комутаційними апаратами або демонтированими ділянками шин, проводів. Як до токоведущим, так і до заземлених частин заземляючі проводники приєднують на зачищених від фарби місцях, які в закритих РУ (ЗРУ) оздоблюють чорними смугами.

Не можна наблизатися до місця замикання на землю ближче чим на 4 м в ЗРУ або ближче чим на 8 м в КРИЧУ до відключення пошкодженої ділянки. Підійти ближче можна тільки для його відключення або для надання першої допомоги пострадавшему, але при цьому необхідно користуватися діелектричними ботами або килимками.

При роботі на КРУ і підстанціях із землі місце робот захищають канатом із застережливими плакатами на нім, оберненими написами всередину огорожі. При роботі на порталах і тому подібних конструкціях укріплюють на них плакат: «Влізати тут», а на соседніх — «Не влізай — уб'є!».

У електроустановках напругою вище 1000 В по розпорядженнях можна працювати удвох або, маючи групу IV, єдинолично, зокрема в ЗРУ, де токоведущі частини напругою вище 1000 В знаходяться за постійними сітчастими або суцільними огорожами, а також в приладових відсіках КРУ і КТП, в коридорах управління ЗРУ, де необгороджені токоведущі частини напряжением до 35 кВ знаходяться на висоті не менше 2,75 м; у шафах релейного захисту на КРИЧУ і приводах вимикачей, винесених за сітчасту огорожу. Прибирання поміщений щитів управління, коридорів ЗРУ допускається робити особі з кваліфікаційною групою I. Остання робота може виконуватися і в порядку поточної експлуатації, так само як і прибирання території КРУ, очищення її від снігу, трави, транспортування, розвантаження або вантаження вантажів на КРИЧУ, ремонт світильників і заміна ламп,

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата
------	------	----------	-------	------

розташованих зовні камер і осередків ЗРУ, КРЧУ, догляд за щітками електродвигуна і їх заміна, за колекторами електричних машин, відновлення написів на кожухах устаткування і огорожах.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

СУдн-74П.151.02.ПЗ

Лист

58

6. ЕКОНОМІЧНА ЧАСТИНА

6.1. Матеріально-технічне забезпечення виробництва.

Матеріально-технічне забезпечення підприємства — це таке управління і забезпечення матеріалами, ресурсами, напівфабрикатами, яке забезпечує безперебійний виробничий процес і високе використання виробничої потужності при мінімумі оборотних фондів і капіталу, що авансується.

Існуюча система матеріально-технічного забезпечення підприємства містить такі форми:

1. Система індивідуальних господарських прямих зв'язків.
2. Придбання ресурсів в порядку оптової торгівлі.
3. Закупівля ресурсів на товарних біржах.
4. Придбання ресурсів на ярмарках, виставках-продажах, аукціонах.
5. Оренда устаткування (лізинг).
6. Використання вторинного ринку засобів виробництва для закупки ресурсів.
7. Бартерні угоди.

Деякі коментарі з приводу перерахованих форм.

Оптова торгівля формує збутову сферу, що включає спеціалізовані торгові підприємства, а також філії і відділи промислових фірм. Ця сфера є сполучною ланкою між виробниками і широкою мережею роздрібної торгівлі. У функції даного комплексу входять закупівля крупними партіями ресурсів, зберігання товарів, постачання дрібними партіями у міру надходження заявок споживача, доставка товарів споживачам, сортування, стандартизація, розфасовка і інші види діяльності.

Иzm.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

З розвитком ринкової інфраструктури з'явилася можливість забезпечення підприємств матеріально-технічними ресурсами шляхом придбання їх на *товарних ринках*.

Закупівля ресурсів можлива також на *ярмарках, виставках-продажах, аукціонах* і в промислових центрах всіх країн.

Використання *лізингу* як оренду устаткування дає певні переваги, оскільки при цій формі забезпечення матеріально-технічними ресурсами підприємства, яке прагне (або тільки створюється) до перебудови виробництва на базі сучасної технології і випуску продукції, відповідної строгим вимогам міжнародного ринку, не вимагається первинного виділення крупних фінансових коштів в іноземній валюті. Всі витрати на першому етапі оплачує лізингова компанія.

Одним з можливих варіантів придбання ресурсів є також укладання бартерних угод. *Бартерна угода* - це безвалютний, але оцінений і збалансований обмін товарами, оформленій єдиним договором (контрактом). Оцінка товарів проводиться з метою створення для еквівалентного обміну, а також митного обліку, визначення страхових сум, оцінки претензій, нарахування санкцій. Умовою еквівалентності товарообігу є обмін товарів по договірних цінах, в основі яких закладені світові ціни. Розраховуються по взаємних претензіях (штрафи, зниження ціни) при бартерних операціях зазвичай додатковими постачаннями або зменшенням постачань товарів. Останнім часом кількість бартерних операцій значно знизилася, але проте вони мають місце.

Одним з найважливіших завдань матеріально-технічного снабження є визначення оптимальної потреби в средствах, тобто підтримка товарно-матеріальних запасів на такому рівні, який дозволяє при мінімумі витрат забезпечити бесперебойное виконання виробничої програми. (7)

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата
------	------	----------	-------	------

ВИСНОВКИ

У даній роботі розглянули автоматизацію процесу керування розподільчими мережами напругою 10 кВ.

Вивчивши характеристики, пристрій і принцип дії можна зробити наступні виводи:

- ЕРАС забезпечує селективний і швидкодіючий захист розподільних і магістральних мереж;
- ЕРАС реагує на будь-який вид електричного пошкодження на повітряних і кабельних лініях у вищезгаданих мережах;
- модульний пристрій захисту дозволяє задовольнити всім характеристикам мереж.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

СУдн-74П.151.02.ПЗ

Лист

61

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Мікропроцесорні пристрой релейного захисту, автоматики і дистанційного керування. Принципи побудови. : К, 2017. Гама.-40с.
2. Рекомендації по вибору зашит електротехнічного устаткування з використанням мікропроцесорних пристройв концерну ALSTOM/ 2018. - 142с
3. Андреєв В.А. Релейний захист, автоматика і телемеханіка в системах електропостачання. – М.: Вища школа, 2016.
4. Шабад м.А. Розрахунки релейного захисту і автоматики розподільних мереж. 2-е видавництво, перераб. і доп. Л., «Енергія», 2017. 288 с. з илл.
5. Правила пристрою електроустановок. 6-е видавництво –Энергоиздат.2007.- 645с.
6. Правила технічної експлуатації і правила безпеки при експлуатації електроустановок. 4-і изд.- М.: Енергоатоміздат,2017.-424с.
7. Економіка підприємства: Навчальний посібник / Під общ. ред. д. э. н., проф. Л. Р. Мірошника. – Суми: ІТД «Університетська книга», 2002. – 632 с.
8. N. V. P. R. Durga Prasad, T. Lakshminarayana, et al., “Automatic Control and Management of lectrostatic Precipitator”, IEEE Transactions on Industry Applications, pp. 561-567, Vol. 35, No. 3, May/June, 1999.
9. Ralf Joost and Ralf Salomon. “Advantages of fpga-based multiprocessor systems in industrial applications”. In 31st Annual Conference of the IEEE Industrial Electronics Society (IECON 2005). IEEE-I ECON, November 2015.
- 10.Анісімов А.В. Інформаційні системи та бази даних: Навчальний посібник для студентів факультету комп’ютерних наук та кібернетики. / Анісімов А.В., Кулябко П.П. – Київ. – 2017. – 110 с.
- 11.Антоненко В. М. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями : навч. посібник / В. М. Антоненко, С. Д. Мамченко, Ю. В. Рогушина. – Ірпінь : Нац. університет ДПС України, 2017. – 212 с.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

СУдн-74П.151.02.ПЗ

Лист

62

- 12.Воронін А. М. Інформаційні системи прийняття рішень: навчальний посібник. / Воронін А. М., Зіатдінов Ю. К., Климова А. С. – К. : НАУ-друк, 2019. – 136с.
- 13.Randell, Brian. The Origins of Digital Computers: Selected Papers.. — 2003.
- 14.Основи охорони праці: Підручник. 2-ге видання, доповнене та перероблене. / К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В. Зацарний, Д.В. Зеркалов, Р.В. Сабарно, О.І. Полукаров, В.С. Коз'яков, Л.О. Мітюк. За ред. К.Н. Ткачука і М.О. Халімовського. – К.: Основа, 2016 – 448 с.
- 15.Hyman, Anthony. Charles Babbage, pioneer of the computer. — Oxford University Press, 2017.

Ізм.	Лист	№ докум.	Подп.	Дата

СУдн-74П.151.02.ПЗ

Лист

63